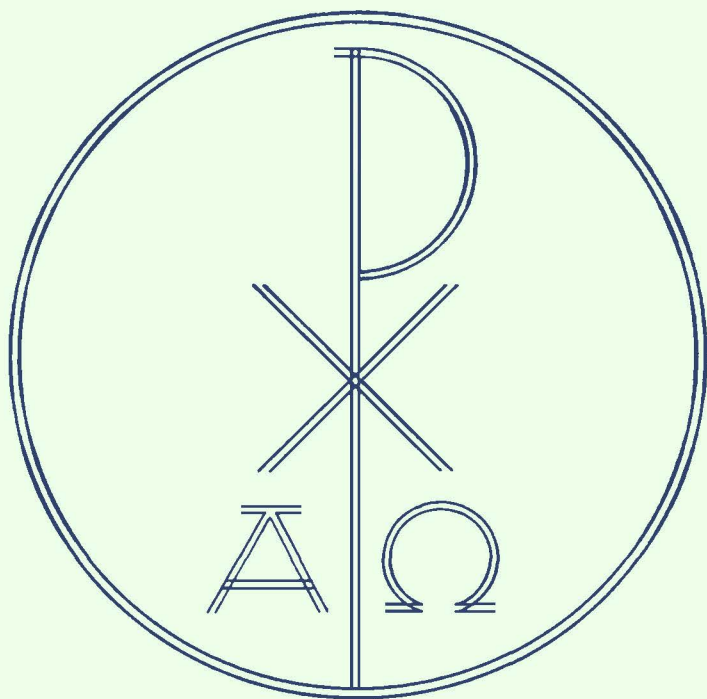

AZ ÉLET KIS MŰVÉSZEI

KORDA • RT. KIADÁSA • BPEST

A FREIBURGI HERDER CÉG CHRISTUS JUGEND SORO-
ZATA I. TAPFERE JUNGEN KÖTETÉNEK EGYEDÜL JOGOSI-
TOTT MAGYAR KIADÁSA.

P. WÁGNER:

AZ ÉLET KIS MŰVÉSZEI

FORDITOTTA:

**A BPESTI NÖVENDEKPAPSÁG
MAGYAR EGYHÁZIRODALMI
ISKOLÁJA.**

**KORDA R. T. KIADÁSA,
BUDAPEST, 1935.**

**NIHIL OBSTAT. DR. JULIUS CZAPIK CEN-
SOR DIOEC. NR. 1499/935. IMPRIMATUR.
STRIGONII, DIE 18. MAII 1935. DR. JULIUS
MACHOVICH VICARIUS GENERALIS.**

**KORDA R. T. NYOMDÁJA, BUDAPEST,
VIII., MÁRIA-UTCA 42.**

Az élet tavaszának kis virágai.

Kedves Fiúk! Ugye szeretitek a tavasznak szép virágait. Gyönyörködtek is bennük. Élveztetek szépségüket, bájos illatukat. Ime e szép kis könyvben hat frissen szakított szép virágot nyújtunk nektek csokorba fűzve. Nem mi szakítottuk le őket. A jó Isten is a magas égből gyönyörködve nézte romlatlan lelkük csodálatos szépségét. Megkívánta őket. Eljött értük. S mert nagyon szerették Őt, Ő is szerette őket és felvitte őket a mennyország virágos kertjébe. De emlékük élni fog a földön is mindörökké. Erényeik jó illata úgy áradt szét a földön, mint mikor tavasszal a friss füvet kaszálják a réten és illatos tőle az egész határ. Az Élet Kis Művészei sok ifjú szívét fogják szent lelkesedésre hangolni, hogy szép példájukat mindenben kövessék. Kis világító fáklyák lettek most már a magyar fiúk számára is. Járjatok ti is azon az úton, amelyen ők jártak s oly hamar az égbe jutottak. Ne féljete, hogy ha olyan jók lesztek, mint ők voltak, nektek is korán kell majd meghalnotok. Csak az biztos, hogy a jó Isten nagyon fog szeretni titeket. Az Úr Jézus

áldása fogja kísérni életeteket s az Oltáriszentségben minden nap nagy szeretetével vár majd titeket. Szűz Mária, Jézus anyja fogja oltalmazni és vezérelni lépteiteket. Őrzőangyalotok jobban fog vigyázni rátok. Szüleitek számára Isten nagy ajándéka lesztek mindig. Mindenki szeretni fog benneteket. A magyar hazának is öröme és büszkesége lesztek. Magyar fiúk, itt a szép példa, az Élet Kis Művészei-t örömmel kövessétek!

Kerner István.

TONIO.

Tonio kis sovány, de ragyogó feketeszemű fiúcska; a szoba sarkában áll arccal a fal felé fordulva és sír. Oly mélységes keserőséggel zokog, ahogy csak egy gyermek tud zokogni. Mintha bizony meg se lehetne vigasztalni. Anyja, Martinez asszony, mindent megpróbál, ami csak hatni szokott máskor a kis lurkóra, de most nem fog rajta semmi. Úgy látszik, most az egyszer komoly oka van a sírásra. A leány, akivel a fiú sétálni volt, bizonyára tudja, hogy mi történt útközben. S mivel a fiúcska semmit sem szól, az anya megkérdezi a leányt.

Tulajdonképpen nem történt semmi nagyobb baj. Tonio mint rendesen, a többi gyerekekkel játszott; természetesen vidámak és elevenek voltak. Egyszer csak összevesztek. Egyik fiú oldalbabökte Toniot, s rákiáltott: „Vigyázz, mert betöröm a koponyádat!” Ez már igazán sok volt! Tonio gyorsan lehajolt egy darab kőért, — de a lány megfogta a kezét és erőszakkal hazavezette. Hála Istennek, hogy így történt; máskülönben talán vér is folyt volna.

Amint Tonio a leány elbeszélését hallja, újból kitör belőle a harag. Mindenáron bosszút akar állni.

„Miért ütött meg, hiszen én hozzá sem nyúltam? Ezt még visszaadom neki! Aztán meg azt is mondta, hogy betöri a fejemet és agyonver!

Majd elbánok én vele! Az első kővel, amely utamba akad, megdobom és aztán agyonverem! Még holnap!"

Édesanyja szelíden simogatja a kis fia haját, de Tonio csak tovább dacoskodik. Lassan-lassan azonban mégis enged az anyai kéz lágy simogatására.

"Légy csak nyugodt, majd holnap elintézheted."

Ez kissé lecsillapítja, és nem néz már olyan haragosan. De aztán megint csak elsírja magát, még keservesebben, mint az előbb.

"De ha nem tehetem meg! . . . Tudod, mama, én azt hiszem, ez nagyon fájna az Úr Jézusnak. Mert a katekizmusban az van, hogy Isten úgy bocsátja meg a mi bűneinket, amint mi megbocsátunk azoknak, akik minket megbántottak; — így tanultam. Az Úr Jézus biztosan szomorú lenne."

Az édesanyja gyengéden magához vonja kis fiát: „Ha igazán jó és derék gyermek akarsz lenni, neked is meg kell bocsátanod!"

Az anyai kéz szelíd simogatása és az Üdvözítő iránti szeretet segített a gyermeknek ebben a küzdelemben s végül is elgondolkozva így szól:

"Jó, megbocsátok neki, ha nehezemre is esik. Ezzel aztán Jézusnak örömet szerzek, mert csak az Ő kedvéért teszem."

Megbocsátása őszinte volt. De ha kis ellenségre gondolt, ismét fellángolt benne a harag. Ha nehezen is, végre mégiscsak sikerült megfékeznie önmagát. Titkon azonban félt, hogy egyszer a haragja erősebb lesz, mint ő. Ez bosszantotta.

Most minden az alkalmon fog múlni. S íme,

egyik nap hirtelen ujjongva szaladt anyjához s ragyogó arccal mondotta:

„Mama, ma azzal a fiúval játszottam, aki a multkor megütött. Barátok lettünk. Ő nagyon kedves és nekem már eszembe sem jut, hogy visszaadjam a kölcsönt.”

•

Tulajdonképen mindig ilyen volt Tonio. Voltak hibái, még hozzá nem is egy. De ha egyszer ráeszmélt arra, hogy valamit nem szabad megtennie, akkor minden erejét megfeszítette, hogy azt kiküszöbölje életéből. És ez nem volt könnyű dolog, hiszen igazi, eleven spanyol fiú volt. Dehát mi másért adta volna neki Isten az akaratot?

Mikor még egészen kicsi, kotnyeles fiúcska volt, mindenről, amit meglátott, tudni akarta, hogy ki csinálta. Édesanyja ilyenkor azt szokta mondani: „Mindazt a jó Isten teremtette.”

És így a kis gyermek nagyon megszerette a jó Istent. Hiszen minden olyan szép volt s mintha a jó Isten mindent csak egyenesen az ő számára teremtett volna. Mikor valami kellemetlen orvosságot kellett neki bevenni és nem akarta, — amint általában a gyerekek nem szeretik a kellemetlen dolgokat, — édesanyja csak azt mondta: „Nyeld le a jó Isten kedvéért!” — És ő már nyelte is az orvosságot. Pedig ilyen keserű orvosságot gyakran kellett bevennie.

Nagyon okos fiú volt Tonio; — hároméves korában már tudott olvasni; — testileg azonban élete végéig gyenge és beteges maradt. Atyjának és anyjának ez sok gondot okozott, Tonionak viszont annál kevesebbet. Számára sokkal érdekesebb dolgok is voltak, mint a fejfájás meg más

testi fájdalmak. Már akkor más dolgokról gondolkozott. Nagyon könnyen s éppen ezért nagyon szívesen is tanult. Öt éves korában már könyv nélkül tudta az egész katekizmust elejétől végig. Erre az a gondolata támadt, ha már tudja a katekizmust, akkor bizony talán a szent áldozáshoz is járulhatna. Folytonosan ezen törte a fejét, míg végre édesanyja megmagyarázta neki hogy még nagyon kicsi ahhoz és legalább még két évig kell várnia.

Mikor látta, hogy minden kérése hiábavaló, mást eszelt ki a kis ravasz. Arra gondolt, ha a szentáldozáshoz nem is járulhat, mert még nagyon kicsi, de talán gyónni már mégis mehet. Ezt kérte most, és csakugyan teljesítették is kívánságát. Édesanyja maga készítette elő és nem sokára el is végezte első szentgyónását a jezsuitáknál.

Most aztán megmutathatta, hogy buzgósága nemcsak olyan volt, mint a nyári vihar, mely gyorsan elmúlik, vagy mint a szalmaláng, mely hamar ellobban. És Tonio megállta a próbát. Megtartotta első buzgóságát. Minden szombaton elment a templomba és meggyónt. Semmi sem tudta ettől visszatartani. Eshetett az eső, meg látogathatták barátai, ő azért csak elment gyónni.

Vége beteljesedett, ami után annyira vágyódott. Szülei úgy tervezték, hogy augusztus 15-én, a boldogságos Szűz mennybevitelének ünnepén fogadja először epedő kis szívébe Űdvöztőjét. De heves vágyódásában már nem tudta kívárni ezt a napot. Augusztus 8-án lett hétéves és életének az új esztendejét már Űdvöztőjével a szívében szerette volna megkezdeni. Azért kérlelni kezdte szüleit, akik nem tudtak állhatatos könyörgéseinek ellenállni s augusztus 8-án a

Martinez Tonio

szentáldozáshoz járulhatott. Mily boldog volt! Végre megjött az a nap, amely után két év óta vágyakozott, amelyért két évig küzdött.

A Martinez család — apa, anya és Tonio — rendszeren a Santarder-ben, az északi spanyol partvidéken lakott. Augusztus 8-ra azonban mindnyájan Lienes-ben mentek. Itt, Santandertől kilenc kilométernyire, szép házuk volt. Pompás ünnep volt ez, nemcsak Tonio, de a kis helység számára is. Tüzes kis gyermekszíve alig tudta elviselni a nagy örömet. És mikor érezte, hogy az isteni Üdvözítő gyermeki lelkében van, egész határozottan és őszintén ígérte meg Neki: „Ezután meg-egyszer annyit akarok fáradozni, mint eddig.”

•

„Tonio, — szólt egyszer édesanyja kis fiához — úgy látom, hogy mostanában már nem lelkesedsz a tanulásért úgy, mint azelőtt. Mondd csak, mi ennek az oka?”

„Igen, mama, ez igaz, — válaszolt Tonio. — Azelőtt sok kedvet találtam a tanulásban, de tudod, már csak egy gondolatom van: szeretnék jó lenni. Már most mi érdekesebb: jónak lenni vagy tudni valamit?”

„Azt gondolom, fiam, aki jó akar lenni, annak elsősorban a kötelességét kell teljesítenie. A jó gyermeknek tehát mindenekelőtt tanulnia kell.”

Tonionak nem kellett többször mondani. Hiszen annyira akart jó lenni! Hogy ezt elérje, vagy amint egyszer maga mondta, hogy soha egyetlen halálos bűnt se kövessen el, legszívesebben mindennap a szentáldozáshoz járult volna. Egészsége azonban ezt nem engedte. Szervezete nem volt valami erős. Ezért szülei azt akarták,

hogy csak vásár- és ünnepnapokon járuljon a szentáldozáshoz. Neki ez nagyon kevés volt, de ezeken a napokon aztán nem is tudta semmi sem visszatartani attól, hogy Üdvözítőjéhez menjen.

Egyszer így szólt hozzá az édesanyja:

„Holnap nem járulhatsz a szentáldozáshoz, mert nincs senki, aki a templomba mehetne veled.”

„Nem tesz semmit, mama, — mondta Tonio és közben egészen nekitüzesedett; — akkor majd egyedül megyek. Vagy pedig mondd meg kérlek, a leánynak, hogy kísérjen el.”

„Nem, fiacskám, ez lehetetlen; én nem érzem jól magamat, a leány pedig hazament, így tehát nem segíthet neked a felöltözésnél.”

„Akkor felöltözöm én magam!”

„Hiszen egyedül nem is tudsz felöltözködni.”

„De igen, mama, meg fogod látni, s nem is zavarok vele senkit.”

„Úgy is olyan rossz idő van. Hagyd csak el, majd elmehetsz máskor.”

„Kérlek, kedves mama — s közben régi gyermekszokás szerint tapsolt kezeivel — mégis csak engedj engem holnap a szentáldozáshoz, nem szeretném, ha valami károm lenne.”

„De hiszen ebből nem lesz semmi károd, Tonio.”

„Igen, mama, tudom, hogy nem kell okvetlen elmennem. De tudod . . .” és most aprólékosan elmagyarázza anyjának, hogy milyen veszélyes volna, ha ő felnőtt lenne és nem szokott volna hozzá, hogy minden vasárnap áldozzék: „Látod, mama, feltétlenül el kell mennem áldozni; semmi esetre sem akarom elmulasztani egyszer

sem, és még ha beteg leszek, akkor is akarok áldozni."

Mit tehetett mást az édesanyja? Beleegyezett.

Másnap nem kellett Toniót kelteni. Mikor felébred, kiugrik az ágyból. Csendben, óvatosan felöltözött és büszkén ment a templomba egyedül.

Mi beszélni valója lehetett a hét éves gyereknek isteni Barátjával, mi vonzotta annyira Hozzá? Óh, a szülőknek annyi gondjuk, annyi tennivalójuk van; és aztán olyan rossz emberek is élnek a földön; — mint pl. Calles elnök Mexikóban — imádkozni kellett ezekért, hogy végre megtérjenek; és most jön még csak a földolog, legfőbb kívánsága. Mindig fedezett fel kis lelkében valamit, ami nem volt egészen rendes; mindig talált magában új hibákat, ezeket kellett leküzdenie, és az Üdvözítő segítségét akarta ehhez a munkához megszerezni. Lassanként egész kis listára való hibát fedezett fel magában: torkosság, harag, sőt irigység is volt benne. Szégyelte magát miattuk, de nem csüggedt el. Bátran felvette ellenük a harcot, és először is Üdvözítőjéhez ment, hogy az ő segítségét kérje küzdelméhez. Santanderben, valahányszor elment hazulról, mindig mondott legalább egy rövid imát valamelyik templom szentségháza előtt. — Liencres-ben pedig, ha látta, hogy valaki a családból templomba megy, azonnal abbahagyta játékát és vele ment. Ha csak lehetett, elhívta magával játszótársait is, de ha azok nem akartak vele tartani, elment egyedül is.

És az Üdvözítő éppen olyan hűséges volt, mint az ő kis Tonioja. Szövetségesek lettek a hibák elleni küzdelemben. Ez a harc nem ment

mindig símán. Bizony voltak itt-ott kudarcok is. De egészben véve gyorsan haladt a dolog előre.

Egyik napon édesanyja észrevette, hogy kis fia, aki egyébként mindig vidám és jókedvű volt, szomorúan lapozgat egy szép képeskönyvben. Csodálkozva kérdezte tőle, hogy mi baja van. És Tonio egész őszintén felelt:

„Azért sírok, mama, mert irígy vagyok. Pedig annyira szeretném, ha nem lennék irígy.”

„Ne beszélj bolondot, Tonio. Hát miért lennél te irígy? Én még egyáltalán nem vettem észre rajtad.”

„Ez kívülről nem látszik meg, mama, de belül a szívemben érzem.”

Anyja megpróbálta, hogy kiverje a fejéből ezt a gondolatot, de Tonio egész röviden kifejtette:

„Nem, mama! A katekizmusban ez van: Mi az irígység? Irígység az, ha nem tetszik nekünk, hogy másnak van valamije. Én pedig pontosan ezt érzem magamban. Ha más gyermekeket meglátogatok és látom, hogy sokkal szebb játékaik vannak, mint nekem, mindig elszomorodom és örülnék, ha nekik sem lenne. Hiszen nekem egyetlen szép játékszerem sincs.”

Édesanyja mindig megvigasztalta és megnyugtatta. Elgondolkozva állt ilyenkor a fiú és végül új reménnyel eltelve, mondta:

„Ha a kis Jézust mindennap kérem, hogy vegye el tőlem az irígységet, akkor biztosan megteszi.”

Az édességek túlságos szeretete épen olyan rossz tulajdonsága volt, mint az irígység. Sőt talán még rosszabb. De ebben a jó Isten különös segítséget is nyújtott Tonionak. Gyomra ugyanis gyenge volt, azért le kellett mondania minden nyalánságról. Azonkívül egész sereg olyan ételt

kellett ennie, amelyek nem voltak ingyére, első-sorban kukoricalisztes levest és tejberizst. De vitézül legyőzte idegenkedését és azt mondta:

„Mama, ezt csak Jézusért teszem, mert nagyon nehéz ezt nekem megtenni.”

Egy másik alkalommal látogatóban volt egy családnál a szomszédságban. Ott édességeket raktak eléje. Ő azonban nyugodtan megmondta, hogy ilyesmit nem szabad ennie, mert nem bírja el a gyomra. A felnőttek megkérdezték, hogyan tud olyan jól uralkodni magán, holott különben szereti az édességeket. Ő félig szomorúan, félig vidáman mosolygott:

„Igen, ez nem egészen könnyű, de a szent-áldozásban mindig kérem Jézust, hogy adjon erőt. És ő meg is adja.”

Sokszor még édesanyjának is nehezére esett, hogy kisfiának mindenről le kell mondania. Ezért néha adott neki egy-egy cukorkát és megengedte, hogy megegye. Tonio természetesen könnyen beleegyezett ilyesmibe. Örült is neki nagyon, de mégis nem egyszer látták, hogy a cukorkát alig, hogy megkóstolta, titokban eldobta. Ilyenkor megkérdezték tőle:

„Aggódol? Félsz, hogy megfájdul a gyomrod?”

„Nem, nem félek, de megteszem, mert Jézusnak akarok áldozatot hozni.”

Igy aztán Tonio élete már gyermekkorában is arra irányult, hogy önmagát folytonosan jobbá tegye. Jó gyermek és derék férfi akart lenni, akinek nem kell szégyenkeznie Isten és az emberek előtt.

Azelőtt egyszer sírt és remegett a haragtól meg a bosszúvágytól, mert egy társa megütötte. Kővel akarta megdobni. Akkor még napok kellett-

tek, amíg teljesen megnyugodott. Most már egészen másképen tudott magán uralkodni.

Egyszer engedélyt kapott, hogy néhány ismerős fiút meghívjon játszani szülei házába. Mikor mindnyájan együtt voltak, először természetesen ettek. Egyszer csak az egyik fickó csattanós nyaklevest adott Tonionak, hogy miért, nem tudták. Talán azért, mert kevesebb cukrot kapott, mint a többi. Tonio arca lángvörös lett a haragtól. Mindenki azt várta, hogy azonnal felpattan, de uralkodott magán és nyugodtan evett tovább, mintha semmi sem történt volna. Mikor jóllaktak, az egész csapat Tonio szobájába ment játszani; vidámak voltak, lármájuk az egész házat betöltötte. Tonio, aki mintegy háziúrnak érezte magát, észrevette, hogy ugyanaz a fiú, aki az előbb őt megütötte, egy másikkal valamilyen játékszer miatt veszekedni kezdett. Tonio békíteni próbált, de mielőtt észrevette volna, ismét ütést kapott az arcába. Ez sok volt. Ezt már nem tudta észre nem venni. De hogy haragja kitörését megakadályozza, a lehető leggyorsabban kiszaladt a szobából és ágyába feküdt. Édesanyjának azt mondta, hogy nem érzi jól magát. És ez igaz is volt. A harag, amelyen az ember nem tud uralkodni, rosszabb, mint a fogfájás. Anyja nagyon aggódott, mert máskor Toniot csak nagy nehezen lehetett lefektetni. Végül Tonio egész őszintén megvallotta, hogy nincs szó betegségről és nincs is semmi baja. A többi gyerekek csak játsszanak nyugodtan, ő szívesebben marad az ágyban. Ráhagyták.

Tonio ekkor nyolc éves volt.

A Martinez családban volt egy régi szép szokás. Este kilenc órakor mindnyájan együtt mondták el a szentolvasót. Mikor Tonio gyomra egyre rosszabbodott, este hat óra tájban vacsorá-

zott és utána rögtön le kellett feküdnie. Így akarta az orvos. Ekkor édesanyja külön imádkozta el vele a szentolvasót. Néha előfordult, hogy édesanyja nem ért rá, és Tonionak le kellett feküdnie anélkül, hogy a szentolvasót elimádkozta volna. Jó nagyanyja lefekvése előtt mindig benézett Toniohoz, s ez nem egyszer azzal a kéréssel lepte meg, hogy imádkozza el vele az olvasót.

Tonio azonban hamar észrevette, hogy még így is el kell mulasztania a napi szentolvasót. Ez aztán igazán nem volt kedvére. Tehát valami kivezető utat keresett. Még csak nyolc éves volt ugyan, de hát melyik gyermek nem találja meg a módját, ha egyszer valamit komolyan elhatározott, hogy azt meg is tegye. A cselédlányok mindig délután mondták a szentolvasót, odament tehát hozzájuk és kijelentette, hogy ezután ő is velük együtt fogja mondani.

Napról-napra pontosan megjelent. Csak egyszer jött kísértésbe és akkor majdnem el is maradt. Úgy történt a dolog, hogy szüleihez rokonok jöttek uzsonnára, majd uzsonna után elkezdtek kártyázni. Ebben — most először — Tonio is résztvett. Kitünően végezte a dolgát. Sokat nyert, de lehet, hogy a felnőttek elnézőek voltak iránta. Tonio magánkívül volt az örömtől és a lelkesedéstől. Éppen javában játszott, mikor édesanyja így szólt hozzá:

„Tonio, abba kell hagynod, ha a lányokkal akarod a szentolvasót mondani.”

A fiú egy pillanatig gondolkozott, azután így felelt:

„Mama, ha nem imádkoznám el, lenne abból valami baj?”

„Nem, nem lenne semmi!” felelte az anya.

„Megneheztelnél rám?”

„Én nem, de azt hiszem, a Szűzanya nem lenne veled nagyon megelégedve.“

Tonio azonnal felugrott, az asztalra dobta a kártyákat és már el is tűnt.

*

Mikor egyszer Liencres-ben voltak, barátaival és pajtásaival együtt kénytelenek voltak az eső elől a szülői ház egyik szobájába menekülni. Természetesen nagyon vidámak voltak. Csak az egyik nem tudott együtt vigadni velük, Jancsi. Csendes és szomorú volt, mert pár héttel ezelőtt vesztette el az édesanyját. A többiek nem sokat törődtek vele, de Tonio észrevette és segíteni akart rajta. Csak azt nem tudta, hogy hogyan!

Éppen nagyon élénken és hangosan játszottak, mikor váratlanul belépett Tonio édesanyja. Tonio eléje szaladt, arca pirult az örömtől. Olyan friss és bájos volt, hogy anyja önkénytelenül is magához vonta és megcsókolta. De azonnal észrevette, hogy ennek nem egészen örült a gyermek, mintha kissé kínos lett volna neki. Az anyja egy pillanatig kérdően nézett fiára. Ekkor Tonio felágaskodott és halkán a fülébe súgta:

„Mama, csókold meg gyorsan a kis Jancsit is! Neki már nincsen mamája!“

*

Egy másik alkalommal anyja és nagyanja arról beszélgettek, hogy a meghalt nagyapáért még ebben a hónapban szentmisét kellene mondatni. De Tonionak két nagypapája volt és már mindketten meghaltak. Anyja és nagyanja pedig csak anyai nagyatyjáról beszéltek. Azt gondolta, hogy édesapjának bizonyára fájna, ha az ő apjára nem gondolnának. Titokban csendesen apjához

osont, karjait nyaka köré fonta, megcsókolta és fülébe susogta:

„Papa, a te apukádért aztán az én pénzem-ből fogok egy gyászmisét mondatni.”

Igaz, még nem is beszéltünk az erszényéről. Szülei és barátai minden gazdag ajándéka ellenére sem volt nagyon teli. Mikor még kisebb volt, örömet okozott neki a csillogó pénzek gyűjtése. De egyszer azt mondta neki édesanyja:

„Mindazt, amit az ember a szegényeknek ad, Isten bőségesen visszaadja és úgy megjutalmaz érte, mintha neki magának adtuk volna!”

Tonio ezt mélyen a szívébe véste s ettől kezdve valóságos kis pazarló lett. Most mindenét a szegényeknek akarta adni. Ha sétálni ment, mindig vitt magával valamit. Ha egyszer nagyobb összegű ajándékot kapott, rögtön ezüstpénzt osztott ki a szegények közt. Szinte látszott rajta, hogy ez milyen örömet okoz neki. De ha nagyanyja vagy édesanyja ennek a túlságos bőkezűségnek néha korlátokat emelt, azonnal engedelmeskedett.

Eleinte bizonyára erősen foglalkoztatta az égi jutalom gondolata, amikor a szegényeket megajándékozta. Később azonban egyszerűen az Üdvözítő iránti szeretetből tette ezt. Erről is érdemes elmondani egy kis esetet.

Egyszer, amint a városban sétált, egy ékszer-üzlet kirakatában meglátott egy értékes karkötőt. Csodaszép volt. Mindenáron meg akarta venni szeretett édesanyjának. Gyors elhatározással belépett az üzletbe és megkérdezte, hogy mennyibe kerül a karkötő.

„Négyezer peseta, fiacskám.”

Szegény Toniot valósággal lesujtotta a nagy szám. Csalódottan mondta:

„Nekem csak harminchét pesetám van az erszényemben. Így sohasem tudom megvenni.”

Mégsem tudott a szép tervtől megválni. Hosszú ideig nagy buzgalommal takarékoskodott, végül azonban be kellett látnia, hogy négyezer peseta őneki nagyon sok. Szomorúan ment anyjához. Együtt tárgyalták meg a dolgot. Végre úgy gondolta, hogy egy szép kalap is megtenné. Anyja egyetértett vele s ő tovább takarékoskodott. De így is lehetetlen volt a dolog. Ismét anyjához ment, bizalmasan átölelte és így szólt:

„Ne haragudjál rám, mama, tudod, hogy nagyon szeretlek, de a kalapot nem tudom megvenni neked, mert nincs annyi pénzem és így a szegényeknek sem adhatok semmit sem. Adok neked 25 pesetát, papa is tesz hozzá valamit és vehetsz rajta, amit akarsz.”

Édesanyja természetesen meg volt elégedve, mire Tonio láthatóan megkönnyebbült.

Újból elmúlt néhány nap. Egyik napon félve áll meg édesanyja előtt és bocsánatkérően mondja:

„Mama, a pénzt, amit neked akartam adni, az Üdvöztőnek ígértem. De úgy-e, azért nem haragszol rám? Hiszen neked is a jó Isten adott mindent, amid csak van. Ne haragudjál, mama!”

Az 1929. év első hónapja már vége felé közeledett, mikor Tonio egyik nap nagyon különös beszélgetést kezdett anyjával:

„Mama, miért is szereted annyira a te fiacskádat? Mindig reá gondolsz. Mi lenne, ha most meghalna?”

„Ne beszélj ilyet. Miért kellene előbb meghalnod, mint édesanyádnak?”

„De ha Isten akarná, mama, mit csinálnál?”

„A jó Isten nem fogja ezt engedni, mert én

mindennap kérem őt, hogy óvjon meg téged. Hiszen nincs senkim, aki gondomat viselje, ha megöregszem, neked tehát nem szabad meghalnod."

"A miatt ne aggódjál. A jó Isten fog neked adni még több gyermekeket."

"De én csak tégedet akarlak egyedül. S ezért nem szabad meghalnod."

Erre nem szólt semmit sem Tonio. Forrón átölelte édesanyját és többször megcsókolta.

Február 3-án este torokfájásról panaszkodott. Láza volt és le kellett feküdnie. Ez volt az utolsó betegsége. Mindezideig szakadatlanul azon dolgozott, hogy mindig jellemesebb legyen. Mint igazi gyermek, nyílt és őszinte volt szüleivel szemben. Őszintébb volt, mint a felnőttek. Egyeneslelkűsége nem ismerte a hazugságot. Így lett a lelke oly szép és gazdag. Úgy látszik, az isteni Üdvözítő nagyon meg volt vele elégedve és magához akarta hívni örökre. Tonio maga sem kételkedett ebben és ismételve mondta is:

"Meghalok, elmegyek Jézushoz."

Betegsége egyre veszélyesebb, fájdalmai egyre nagyobbak lettek. Ha megkérdezték, ezt egészen őszintén be is vallotta. Csak anyja előtt igyekezett aggodalmasan eltitkolni. Tudta, hogy anyjának nagyon fájna. Ő pedig sokkal jobban szerette édesanyját, semhogy fájdalmat okozzon neki.

Egyszer csendesen feküdt ágyában és nem tudta, hogy édesanyja a szobában van. Gondolatai az égben jártak a boldogságos Szűznél s elfojtott hangon kiáltotta:

"Mama, mama . . . !"

„Mit akarsz, fiacskám?” — kérdezte az édesanyja.

Toniot egészen meglepte a földi hang s magyarázólag felelt:

„Nem téged hívtalak, mama, az égi anyámmal beszéltem.”

Talán segítséget és kitartást kért, mert fájdalmi nagyon gyötörték; de ha megkérdezték, jókedvű volt és hősiesen erősítgette:

„Egészen meg vagyok elégedve azzal, hogy ennyit szenvedek.”

Egyszer észrevette, hogy csodálkoznak szavain, azért magyarázólag hozzátette:

„Igen, mert most bűnhődöm, és azután nem kell a tisztítótűzbe jutnom.”

Az evés okozott neki legtöbb fájdalmat. Keresztet kért s azt tartotta kezében, ha ennie kellett. Minden falat megkínozta, de hősiesen engedelmeskedett. Senki sem tudta, hogy tulajdonképpen mi a baja, még maga az orvos sem. Ezért mindig újból kényszerítették az evésre. Hangja egész sajátságosan megváltozott, különösen hangzott, mintha kényeskedne. Anyja pirongatta, mert azt hitte, hogy tettetí magát. Amikor a dolog nem változott semmit, kicsúfolták s azt mondták neki:

„Minden barátod kinevet, ha a hangodat hallja.”

Tonio azonban nyugodtan felelt:

„Én azzal nem törődöm.”

Napról-napra rosszabb lett az állapota. Egyik délután evés közben kezeit a füléhez szorította s így jajdult fel:

„Jézusom segíts! Nem tudok nyelni. Nagyon fáj. Mama, nem tudok többé enni.”

Látták, hogy súlyos a helyzet, azért szakorvost hívtak. Megvizsgálta Toniot és hamarosan megállapította, hogy a gyermek nyelőcsőve megbénult és az étel a fülüregbe jutott. Ezért hányt olyan gyakran és ezért lett oly különös a hangja. Anyja most szeretettel átölelte és sajnálta, hogy igazságtalanul bánt vele. Milyen boldog volt Tonio. Karjait anyja nyaka köré fonta és így szólt:

„Kedves mama, oly boldoggá teszel engem.”

Tonio életét nem lehetett már megmenteni. Amikor érezte, hogy közeledik a halála, előhozatta erszényét, odaadta anyjának és kedvesen mondta:

„Neked adom, mama!”

Aztán volt még egy kérése. Néhány embernek különös hálával tartozott, még ezeknek is kellett juttatni az erszény tartalmából.

Estefelé annyira súlyos lett az állapota, hogy elhívták gyóntatóját. Ez meghallgatta a fiú gyónását és megígérte neki, hogy másnap reggel elhozza az édes Üdvözítőt.

Az éjszaka nyugodtan telt el. Amikor hajnalodott, a haldokló gyermek pillantása a szoba ajtajára esett és megkérdezte, hogy nem jön-e még a Páter. Végre $1\frac{1}{2}$ 8 óra tájban megjelent a pap a legméltóságosabb Oltáriszentséggel. Háromszor hangzott a szobában: Uram, nem vagyok méltó . . . s aztán az édes Üdvözítő utóljára tért be kis barátja szívébe. Tonio lehunyta szemeit és csendesen, önmagába mélyedve maradt Üdvözítőjével. Lassanként halálos sápadtság vonta be sovány vonásait. Gyorsan hívták az orvost. Az csak ennyit mondott:

„A halálküzdelem megkezdődött.”

„Meghalok” — mondta Tonio nyugodtan. Atyja és nagyanyja föléje hajoltak és búcsúzóul megcsókolták. Tonio hangosan kiáltott anyja után, aki egy pillanatra kiment a szobából. Azonnal odasietett és megcsókolta haldokló fiát. Utóljára.

Még néhány perc — és Tonio örökre elment isteni Barátjához.

DOMONKOS.

1854. december 8. Tudod-e micsoda nevezetes nap ez? Egyetlen csata sem teszi híressé . . . És mégis, nem olyan, mint a többi hétköznapi napok, amelyek jönnek, azután újra eltűnnek.

Nem bizony! Alig van az egész világtörténelemben ilyen nagy nap. Mi is történt akkor? A Szentatya, IX. Pius pápa ezen a napon hirdette ki ünnepélyesen a világnak, hogy a Szűzanya szeplőtelenül fogantatott és elrendelte, hogy ezt a nagy titkot az egész világon ünnepeljék meg. Ez a Szent Szűz megdicsőülésének nagy napja volt. Azóta ezen a napon ünnepel az egész katolikus világ.

A turini kollégiumban — a nemrégén szenttéavatott Don Bosco, a gyermekek apostola, — különös örömmel és rendkívül szépen ünnepelte meg mindig ezt a napot, mert nagyon szerette a drága Szűzanyát, és jól tudta, mit jelent a Megváltó édesanyja az ő árva fiainak. Szívét kimondhatatlan öröm töltötte el, valahányszor látta fiai szemének ragyogását, kik mennyei édesanyjukat oly bensőséggel ünnepelték.

A kápolnában az ünnepségnek vége. Virágok illata tölti be a tágas helyiséget, kis tömjénfelhők könnyedén szálldosnak még, mintha tovább akarnának ünnepelni. Besötétedett. Csak az örökmécses veti lobogó, vörös fényét az oltárra.

A Szeplőtelen Szűz képe előtt egy 12 éves kis fiú térdel. Kezeit összekulcsolva, szemét a képre függeszti. Ajkairól csendes ima száll: „Mária, neked adom szívemet. Mindig a tied leszek. Jézus és Mária, legyetek a barátaim! Inkább haljak meg, minthogy olyan szerencsétlen legyek, hogy súlyos bűnt kövessék el.”

Ő a kis Savio Domonkos. Éppen olyan fiúcska, mint te. Kemény kis legény, aki küzd magával, hogy egyedül csak Istené legyen. Éppen ezért lett szent és most sok kis pajtásának példaképe és vezére.

Felső Olaszországban, Turinhoz közel, fekszik egy kis falucska, Mondonio a neve. A falucska egy kis házán márványtábla áll. Olvassuk csak el a feliratot:

„Itt halt meg 1857. március 9-én Savio Domonkos szent halállal. 1842. április 2-án született Riva di Chieriben. 12 éves korában Bosco szent János felvette Szalézi Szent Ferenc oratoriumába és mélységes keresztény tökéletességre vezette. Később egy kedves kis könyvben megírta Domonkos életét, amely — miután több nyelvre lefordították, — a kis Domonkos erényeit az egész földön megismertette. Ezt az emléktáblát iskolatársai állították, — hogy az a hely, ahol ez a kis szent élt, ne maradjon ismeretlen.”

Mennyire tévedtek iskolatársai. Mert a kis Domonkos nem ismeretlen és nem is feledték el.

Ma Savio Domonkos a „Keresztények segítése” nagy turini kegytemplomában nyugszik. Hatalmas ívek borulnak össze sírja felett. A Savoyai-alpok hegyóriásai pedig távolról őrzik nyughelyét. A földnek sok-sok helyén és nyelvén emlegetik őt. X. Pius pápa azt üzenté az ifjúságnak: „Ő a modern ifjú igazi mintaképe. Az az

ifjú, aki a keresztségben kapott megszentelő kegyelemmel szállott sírjába, aki rövid életében soha súlyos bűnt nem követett el: igazán szent!" Talán nemsokára a mi kis Domonkosunk szenttéavatásán is örvendhetünk. „Piccolo Santo," így hívták a kis szentet földiei. Igaz: kicsiny és fiatal volt. De hős volt!

•

1847-ben a tél még a napos Itáliában is zord és kemény volt. Az Alpok havas csúcsairól jeges szél fűtyült be Murialdo falucska utcáiba. A jégvirágos ablakokon csak itt-ott tör át gyenge gyertyafény. Minden csendes és kihalt.

A templom lépcsőin egy kis fiúcska guggol. Ugyan mit akarhat? Nos, ha megkérdeznék tőle, magától értetődő természetességgel felelné: „A jó Istent látogatom meg."

Jön a plebános, hogy a szentmiséhez előkészüljön. Amint ki akarja nyitni az ajtót, meglepődve veszi észre a lépcsőn guggoló kis Domonkos: Nem várta, hogy ebben a nagy hidegben is eljön.

„Te vagy az, Domonkos? Szép tőled, hogy eljöttél! Gyere, előkészítünk mindent a templomban a szentmiséhez; úgy-e, segítsz nekem?"

És a kis Domonkos örömmel rakja apró lábait a pap mellett. Segít, ahogy csak tud; de büszke is rá! Hiszen az Úr Jézusnak teszi! Majd a pap előtt az oltárhoz vonul, ministrál; átadja a kancsókat, imádkozik és felel; lábujjhegyre ágaskodva, minden erejének megfeszítésével cipeli át a nehéz, megvasalt misekönyvet. Komolyan, örömmel, de alázattal végzi szolgálatát.

•

Mennyi kedves apróságot tudott róla elbeszélni az ő egyszerű édesanyja! Könnyek szöknek a szemébe, ha Domonkosról kérdezősködik valaki. Hétéves korában járult Domonkos az első szentáldozáshoz. Ez akkor még nagyon korai volt. Azon időben általában csak jóval később szoktak a gyermekek áldozni. De Domonkosnak megengedték, hogy előbb járulhasson az Üdvözítőhöz. Jó és jámbor fiúcska volt! Most azonban még komolyabb és csendesebb lett. Mindig szívesen imádkozott. De most szinte nem tudott betelni vele. Szívét egészen tisztán és szabadon akarta az Úr Jézusnak ajándékozni.

A szentáldozás előtti estén csendesen sompolyog oda édesanyjához, hozzásimul. Komolyan, szégyenkezve súgja neki:

„Édesanyám, holnap járulok az első szentáldozáshoz. Azt szeretném, ha a szívem egészen, tiszta lenne, amikor az Üdvözítő hozzám jön. Lásd, én sokszor nem voltam jó és sok gondot okoztam neked. Ez úgy fáj! Bocsáss meg mindent! Kérlek, édesanyám, mindent! Mostantól fogva igazán egészen jó akarok lenni, hogy ne okozzak neked több szomorúságot!”

Édesanyja magához öleli kis fiát és alig tudja könnyeit visszatartani:

„Menj csak, drága kis fiam, édesanyád már rég megbocsájtott neked mindent. Reggel majd imádkozzál édesapádért és édesanyádért; imádkozzál, hogy mindig ilyen jó és derék fiú maradj!”

Megjött a nagy nap. Már régen elhagyta mindenki a templomot, Domonkos még mindig a padban térdelt. Észre sem vette, hogy mi történik körülötte. Üdvözítője volt nála, másra hogyan is gondolhatott volna? Egyszer csak valaki gyengé-

den megérintette vállát. A plébános állt mögötte és így szólt:

„Elég lesz most, fiacskám! Menj szépen haza édes szüleidhez és örülj, hogy eljött hozzád a kis Jézus!”

Domonkos ment és az édes Üdvözítőt kivitte magával az életbe. Igen, most nála volt az Úr, a szívében. El is határozta, hogy mindig magánál tartja és nagyon vigyáz, hogy soha el ne veszítse. Leült és azon tűnődött, hogy mit tehet és mit kell tennie, hogy együtt maradjon égi Barátjával. Kis szívében elhatározásokat érlel. Fel is írta őket és mindig magánál hordta imádságos könyvében, hogy egyet se felejtse el belőlük.

Don Bosco találta meg azokat később. Régi, megsárgult lapok voltak, látszott rajtuk, hogy Domonkos sokszor tartotta a kezében. A harmadik pontban ez áll:

„Jézus és Mária lesznek a Barátaim!”

A negyedikben:

„Inkább meghalok, minthogy bűnt kövessek el!”

„Inkább meghalok” — írta. Bizony, ezt akarta nagy lelkesedéssel és gyermeki szívének minden erejével. Fogékony lelkébe mintha acélal véste volna bele: „Inkább meghalok!”

„Inkább meghalok!” Hogyan, hát nem szereti az ifjúság az életet? . . . Ugyan mit szeretne annál jobban? Domonkos is szerette, de az Üdvözítőt mindenesetre jobban; ezért kész volt inkább életétől megválni, minthogy bűnt kövessen el és így akárcsak egy pillanatra is elszakadjon Megváltójától. Nagy vágy élt szívében; erős vágyakozás: tanulni akart! Tanulni azért, hogy az édes Üdvözítőt egyszer még közvetle-

nebből szolgálhassa az oltárnál. Pap akart lenni, ezért akart tanulni. Igen, tanulni! De hogyan? Szülei szegény, egyszerű emberek voltak. Apja, a falusi kovács, örülhetett, ha becsülettel megtudta szerezni családjának a legszükségesebbeket. Honnan vegye a pénzt fia taníttatására? Az ő falujukban nem volt iskola. Domonkosnak az öt kilométernyire fekvő Castel Nuovoba kellett volna járni. De hát ez még nem lett volna olyan nagy baj; sokkal nagyobb nehézség volt az, hogy a kis Domonkos testileg nagyon gyenge volt. Megengedhetik-e neki, hogy ezt a hosszú utat naponta kétszer, esetleg négyszer is megtegye? Lehetetlen. Édesatyja és édesanyja nem tudták, mit tegyenek. Pedig annyira szerették volna fiacskájuk óhaját teljesíteni!

Domonkos azonban nagyszerűen oldotta meg ezt a nehézséget. Egyszerűen kijelentette:

„Anyuskám, masírozni fogok!”

Ezzel aztán el is döntötte az ügyet. Akarata legyőzte a nehézségeket. Hogyan is lehetett volna gyenge, amikor Üdvözítőjéről volt szó.

Nap-nap után gyalogol a hosszú országúton Murialdóból Castel Nuovoba. Nem számított, akár forró és poros, akár hideg, nedves és lucskos volt az idő. Bátran, keményen lépkedett. Ha pedig nehezére esett volna, akkor gondolatai elkalandoztak a jövőbe: Látta magát, mint papot, amint éppen a szentostya fölé hajol, aztán felmutatja a népnek; látott szegény bűnöst, aki nála keresi lelke nyugalma a gyóntatószékben. Segíteni akart minden szerencsétlen emberen, hogy örömet szerezzen a Megváltónak. Ugyan mit jelentenek e mellett a nehézségek, kísértések, a pajtások kérése és csalogatása avagy saját testé-

nek kívánsága?! Az biztos: küzdeni kell: És az Údvözítő ad hozzá erőt s kegyelmet, és ezek megkönnyítik a küzdelmet.

*

Az iskolában szépen haladt. Nemsokára első volt valamennyi társa között. Az Údvözítő szolgája akart lenni és ez lelkesítette a tanulásban. Egyik tanítója így vélekedett róla:

„Nyugodtan állíthatom, hogy megérdemelte nevét: „Savio” (magyarul: bölcs, okos:), valóban az volt, akár a tanulásban, akár az imádságban, akár amikor társaival érintkezett, általában mindenben, amit tett vagy nem tett. Az első pillanattól fogva, hogy osztályomba lépett, az év végéig kitűnően tanult. Mindig első volt. Az egyes tantárgyakból mindig a legjobb jegyet kapta, s egyéb kitüntetések is szerzett. Szerencsés előmenetelét nem tulajdoníthatjuk csupán rendkívüli tehetségének, hanem még inkább a tudományok iránti nagy vonzalmának és erényes életének.”

Neki sem volt mindig könnyű a tanulás. Amikor kint melegen mosolyog a nap, kis barátai és testvérei mind a szabadban játszanak és a természetben minden csalogatja, ó, akkor nagyon nehéz egy fiúnak otthon ülni könyvei mellett. Domonkost azonban kötelességtudata mégis visszatartotta és lelkiismeretesen végezte feladatát. Késő délután, amikor a hosszú útról hazatért, lepihent egy kicsit, mert nagyon fáradt volt; de nem sokáig hajtotta fejét édes pihenőre. Kellett, tehát akart is folyton előrehaladni.

Csakhogy az akarat nem mindenható. Ezt fájdalmasan tapasztalhatta Domonkos is. Nem volt elég erős. Túlságosan kifáradt. Megjött a tél. Az eső zuhogva ömlött gyengé testére, lázt kapott.

Nem bírta tovább, megbetegedett. A jövő ragyogó reménycsillaga halványulni kezdett.

Mégis más történt, mint amitől betegágyában rettegett.

Szülei más faluba költöztek: Murialdóból Mondonioba.

Itt sem maradhatott sokáig. Isten új útra vezette.

*

Egy rendkívüli férfi lép ekkor Domonkos életébe. Újjal mutogattak rá, mint eszeveszett álmodozóra, nyílt utcán szidták, gúnyolták. Ő mindezzel édes-keveset törődött és nyugodtan gyűjtögette maga köré Turin városának ifjúságát. Ez a férfi a XIX. század egyik legnagyobb alakja volt: Don Bosco.

Mivé lesz Domonkos, ha ennek a nagy és szent embernek a vonzókörébe kerül?!

Egy derék mondonioi pap hívta fel Don Bosco figyelmét a gyermekre.

„Lehetnek az Ön házában, Turinban, fiúk, akik sokban hasonlítanak hozzá, de már olyan, aki tehetség vagy erény dolgában felülmúlná, bajosan akad. Beszélgessen csak egyszer el vele és meglátja, új Szent Alajost talál benne.”

„Hozza el hozzám, Bechibe. Október elsején ott leszek.”

Igy találkozott Domonkos 1854 október első vasárnapján Don Boscoval, akinek oly jelentős szerep jutott rövid életében. A találkozás részleteit maga Don Bosco jegyezte fel:

„Hát jó” — mondta a kicsike — szóval Ön úgy gondolja, hogy elvisz engem Turinba tanulni?”

„Azt gondolom, hogy jó anyagra találtam benned.”

„Ugyan, mire lennék jó anyag?”

„Isten számára szőtt ajándéknak.”

„Úgy hát vigyen magával és készítsen belőlem ilyen ajándékot a jó Istennek.”

Ez tetszett Don Bosconak. Még volt elégedve az értelmi vizsgálattal is. Egy könyvből egy oldalnyit adott fel másnapra. De nyolc perc múlva már jelentkezett is a gyerek és bámuló mesterének az egészet elfelette. Ez alatt a rövid idő alatt szóról-szóra megtanulta.

Hála Istennek! Most már mehet Domonkos Turinba, Valdoccoba. Tanulhat a többi fiúkkal kedve szerint anélkül, hogy olyan hosszú utat kellene megtennie, ami beteggé teszi. Don Boscovál mehet, aki maga is szent és aki őt is vezetni fogja, hogy ő szentté legyen. Egészen a Megváltó akarata- és szíve szerinti szentté.

Valamit azonban ekkor még alig tud Domonkos. Azt t. i., hogy Isten már csak három évet szánt neki, s akkor élete útjának a végéhez ér. És mégis: mintha sejtett volna valamit . . . Szorgalma rendkívül nagy volt és ezt Don Bosco még jobban tudta fokozni.

„Isten akarata” — szokta mondani fiainak — „hogy mindnyájan szentek legyetek és ezt nagyon könnyű elérni.”

Egy kis szikra esett Domonkos szívébe s ettől olyan láng lobbant fel, amely soha többé ki nem aludt. Szent, nagy elhatározása, amelyet az első szentáldozásnál tett, most új, mély értelmet nyert s még nagyobb jelentőséget. Akarata szinte teljesen felülkerekedett; óriási erővel nyögözte le a fiatal testet és arra vezette, amerre akarta. Kemény, meredek utakon vezette!

Don Bosco fiai ekkor még nem tanulhattak otthon. Idegen iskolába jártak, amely sokszor távol volt a kollégiumtól. Útközben természetesen sok alkalom nyílt az elszórakozásra. Hiszen a gyermekszem mindent meglát! Csakhogy Domonkos másképp gondolkozott. Ő csak céljával akart foglalkozni. Így aztán igazán sok alkalma nyílt, hogy keményen fegyelmezze magát. Az iskolavezető út szakadatlan erénygyakorlat volt számára. Játékokkal, kirakatokkal semmit sem törődött. Szemei mintha mindig láthatatlan dolgokra tapadtak volna. Nem vehetett volna részt a többiek éretlenségeiben? Dehogyan nem. S akkor is ilyen szentté válik? Nem hiszem! Mert ahhoz, hogy valaki szent legyen, igen sokat kell fáradnia, harcolnia, küzdenie. Arra a magas hegycsúcsra, ahol a szentek vannak, csak lassan, lépcsőről-lépcsőre haladva lehet feljutni. Még pedig úgy, hogy a mindennapi élet apró küzdelmeiben győzedelmesen, bátran kitartunk. Bizony ez sohasem volt könnyű dolog. Különösen, amikor a pajtásai sem mindig a legjobb példát adták.

Egyszer öt is el akarták tántorítani, hogy hagyja az iskolát és ehelyett menjen velük egyet sétálni a városba. Olyan szépen tudták lefesteríteni ennek a szabadságnak a gyönyöreit . . . De Domonkos nem ment.

„Nem, nem tehetem! Kötelességemet kell teljesítenem!”

Udvariasan, de olyan határozottan felelt, hogy társai is lemondtak tervükről.

Domonkos haladni akart. Félmunkával nem elégedett meg. Csak a Legnagyobb, a Legmagasabb számított. És Isten megáldotta fáradozását. Mindig az elsők közé tartozott. Tanítói és társai

egyaránt csodálattal tekintettek rá, teljesítményére és erényeire.

Uralkodni akart magán teljesen. Egyik bizalmas barátjának elmondta, hogy azt a törvényt állította fel magának: a szemet mindenáron fékezni kell. Nagyon nehéz volt az neki, és sokszor heves fejfájást okozott. Gyakorolta a hallgatást; mindig zúgolódás nélkül evett azon ételekből is, amelyek nem nagyon ízlettek neki. Tanulótársainak segített akkor is, ha azok így jobb eredményt értek el, mint ő; nem panaszkodott; mindennel meg volt elégedve; minden kellemetlenséget elviselt. Így akarta, ezt gyakorolta; ezzel terhelte fiatal testét, mintegy átitatta vele magát. S ez tette — amint Don Bosco mondta — életének minden egyes pillanatát folytonos erénygyakorlattá.

Az Üdvözítő iránti bizalmas szeretet hatalmas lánggal égett szívében s úgy tűnt fel neki, mintha nem tehetne soha eleget; mintha eddig semmit sem tett volna, semmit sem szenvedett volna a Megváltóért. Egész hetet böjtölt. Szerencsére észrevették és megtiltották neki. Lemondott reggelijéről, de erre is rájöttek és véget vetettek ennek az önmegtagadásának is.

Ekkor más módot keres az önfegyelmezésre. Csak egyet érez: valamit tennem kell az Isten és az Üdvözítő iránti szeretetből. Télen fagyási daganatok kínozzák. Nem tett ellene semmit, sőt nevetve bizonyígtatta, hogy ez jó az egészségnek. A tél közepén, mikor az Alpok jeges szele dermedtővé tette a levegőt, alvásnál nem használt több takarót, mint forró nyáron. Don Bosco sok mindent megtiltott neki, de magában mégis megcsodálta hősiességét.

„Szabad és kell is vezekelned, de ott, ahol Isten akarja. Viseld el türelmesen, ha igaztalanok

veled szemben; fogadd a forróságot, hideget, esőt, fáradságot és betegséget szívesen, ha a jó Isten küldi. Ez legyen a te vezeklésed."

Igy figyelmezteti vezetője és Domonkos engedelmeskedik.

Egészen átalakul. Mindenkiel szemben kedves és nyájas. És így lett ő, a kemény, szigorú, küszködő, törekvő fiú, valamennyi társának kedvence és barátja. Ő megmondhatott nekik egyet-mást, tőle eltűrték a dorgálást. Megértő, segíteni kész barátja volt mindenkinek. Szava mélyebbre hatott, mint a nevelőké. Társainak mindig szívesen rendelkezésére állt. A nehéz feladattal csak Domonkoshoz mentek és ő mindig segített. Kikérdezte a szavakat, s legszebb volt, hogy tudott akármelyikkel együtt örülni, ha annak sikerült a munkája.

*

Tüzes szeretete apostollá tette.

Egy napon meglátogatta Don Boscot s annak asztalán egy cédulát vett észre:

„Da animas, cetera tolle!”

Tűnődve állt, míg Don Bosco segítségére nem sietett:

„Végy el minden mást, csak lelkeket adj!”

„Értem” — vélte Domonkos — „itt nem pénzre megy a dolog, hanem lelkekért, ez világos. Remélhetőleg, az én szívem is részt vehet ebben az üzletben.”

Valóban kivette a részét belőle. Már példája is hatott. Csakhogy ez még nem elégítette ki. Befolyást akart szerezni az emberekre, hogy az Üdvözítőhöz vezesse őket. Első célja az volt, hogy barátai minél gyakrabban járuljanak a szentáldozáshoz; ő mindennap áldozott. De tudta,

hogy az Úr Jézusnak az legnagyobb öröme, ha minél több ember szívébe térhet be. Ezért a gyakori szentáldozás terjesztésére külön csoportot szervezett, amelynek a tagjai a Boldogságos Szűz oltalmába ajánlották magukat. „A Szeplőtelen fogantatás társasága” nevet vették fel.

Mint valami végrendelet, úgy szólnak hozzánk azok a szabályok, amelyeket összeállított és feljegyzett. Kötelességteljesítés, imádság, engedelmesség és szeretet látszottak a legfontosabbnak a fiatal apostol szemében. Aki be akart lépni, annak nyolc napi próbaidőn kellett átesnie. A belépés napján gyónni és áldozni kellett. A többi tagok, ezen a napon szintén gyóntak, áldoztak és imádkoztak, hogy a jó Isten új barátjuknak adjon sok kegyelmet és védje meg őt.

Az utcán is apostolkodott. Ha káromkodást hallott, levette a kalapját, hogy Istent a sértésért engesztelje. Egy alkalommal, amikor az Oltáriszentséget beteghez vitték, egy katona nem akart letérdelni. Esett az eső s lucskos volt az út. Mit tesz Domonkos? Előveszi a zsebkendőjét, leteríti a földre és kéri a katonát, hogy térdeljen rá.

Az Üdvözítő bátor és nyílt megvallása Domonkos számára egészen természetes volt.

Igy növekedett a mi kis barátunk és így emelkedett az erénynek egyre magasabb fokára. Becsületesen megtette a magáét s megnyerte a jó Isten tetszését.

Talán ezért küldött rá néhány súlyos megpróbáltatást.

Domonkos mindenkivel jóban volt. Mégis különösen szerette két kis pajtását, Gavio Camillót

és Massagliat. — És éppen ezek haltak meg előbb még mint ő.

Először Gavio. Mély fájdalommal állt Domonkos halott barátja mellett. Sokáig nézte, majd így szólt:

„Isten veled, Gavio! Készíts számomra is helyet! Én mindig barátod maradok!”

Nemsokára megérte a másik kis barátjának a halálát is. Giovanni Massaglia is meghalt. Fájdalma még nagyobb volt. Giovanninak el kellett utaznia messzire, hogy gyógyulást keressen . . . és nem tért vissza többé. Savio sohasem látta őt viszont. Egyedüli vigasztalása az maradt, hogy az égben úgylis találkoznak még.

Bizony, nem is sejtette, hogy mennyire közel van már ez a mennyei találkozás.

Mindig gyenge volt a kis Savio. Erős akarrattal ugyan elérte, hogy szinte zsarnoki uralmat gyakorolhatott testén. De olyan terheket rakott rá, amelyeket el nem viselhetett. Egy darabig csak kitartott a gyöngye test. Végül azonban nem bírta már. Úgy látszik, ekkor kezdte már érezni közeli halálát. Massagliának, nem sokkal ennek halála előtt, így írt:

„Az én csontvázam ugyancsak ingatag. Minden jel előre sejteti velem, hogy óriási lépésekkel közeledem tanulmányaim s egyúttal életem végéhez. Aki közülünk előbb kerül az égbe, készítsen helyet a másiknak. És ha a másik felkeresi, nyujtsen neki kezet és vezesse be mennyei lakásába.”

Ez az idő már nagyon elközelgett . . .

Ereje egyre jobban csökkent. Rég eltűnt már arcáról az egészség friss színe. Makacs köhögés kínozta. Az orvos tanácsára otthon kellett üdülést és gyógyulást keresnie. S bár Don Bosco

nehéz szívvel bocsájtotta el magától az ő kis Domonkosát, mégis hazament . . . haza . . .

Távozott a szeretett háztól, a könyvektől, kedves barátaitól.

„Elutazom és soha többé nem jövök vissza!” — mondta Don Bosconak. Reggel még egyszer meggyónt, megáldozott. Még egyszer elmondta barátaival a jó halálra előkészítő imát, mint egészséges korában oly sokszor, aztán hirtelen barátaihoz fordult:

„Isten veletek, viszontlátásra fent az égben!”
S eltávozott.

Castel Nuovóban érte az este. Az éjszaka ráborult a városra. Sötéten emelkedett a templom, amelyben először szállt szívébe az Úr Jézus. Csendes üdvözetet susogott mennyei Barátja felé, aztán tovább ment Mondonioba . . . Valahol ott lenn van Marmorito, ahol barátja, Massaglia, alussza örök álmát . . . De már itt is van Mondonio temetője . . . Már látja is a fal felett ki-nyúló kereszteket. Szívében önkénytelenül kérdezi, vajjon nem ássák-e már itt az ő sírját is!

•

Édes szülei mindent megtesznek érte. Kezdetben mintha visszahúzódnék a betegség. Az orvos már többször készült érvágásra; végül kijelenti, hogy a veszély elmúlt . . . Vagy Domonkos talán jobban tudja?!

„Jó, ha az ember a mennyei orvostól is tanácsot kér” — véli — „szeretném a szentgyónást és szentáldozást elvégezni.”

És nagy Barátja meglátogatta és megvigasztalta egész szeretetével és kegyelmével.

„Most boldog és megelégedett vagyok; igaz, hogy meg kell kezdenem a hosszú utazást az

örökkévalóság felé. De hiszen az Úr Jézus a kísé-
rőm s így nincs mit félnem."

Mitől is félhetett volna? Egész életében küzdött és rossz tulajdonságai ellen áldozatokat hozott. Megfékezte testét, lelkét Istennel egyesítette s egyre közelebb akart jutni a jó Istenhez. Azért most könnyen nézhetett a halál sápadt arcába s mondhatta:

„Viszontlátásra a mennyországban!”

Ameddig csak tudott, igyekezett magán segíteni, hogy minél kevésbbé legyen mások terhére.

„Amíg lehet, meg akarom kímélni szüleimet minden izgalomtól és fáradságtól, hiszen annyi nehézségben és kellemetlenségben volt már részük miattam. Bárcsak valamivel viszonzozhatnám!”

Sajnos, attól a nagy fájdalomtól, hogy őt elvesztésük, nem tudta megkímélni őket.

Megjött az utolsó nap: 1857 márc. 9. Eredjének már végére jutott. Nem bírta tovább. Mégis jókedvű és derült maradt. Senki sem hitte volna, hogy olyan hamar érkezik meg érte a halál. Néhány szót szolt a Megváltóról, saját szenvedéseiről, aztán elaludt.

Egy félóra mulva felvetette szemeit és szereteteire nézett:

„Apukám, nemsokára meghalok!”

És kérte édesapját, hogy mondja előre neki imádságos könyvéből a haldoklók imáját. Lassan besötétedett. A kis lámpa halvány fényt szórt a szobára.

„Apukám, mindjárt meghalok!”

A körülállókon borzadás futott végig.

A szobában megéreztek a halál lehetőségét.

Remegő hangon imádkozott az apa:

„... Amikor megmerevedő kezeim már nem bírnak tartani Téged, megfeszített Üdvözítőm

és az ágyra ejtenek . . . és amikor az utolsó könny tolul szemembe, fogadd azt engesztelő áldozatul, jószágos Jézusom, hogy mint a bűnbánat áldozata szenderüljek át . . ."

Domonkos mindent jól hallott és ő is mondta: „Akkor, ó jószágos Jézusom, könyörülj rajtam!"

Sápadtan, elfáradva ejtette fejét a vánkosra. Úgy látszott, mintha aludnék. De megszólalt:

„Isten veled édesapám, Isten veled! . . . A prépost úr akart még nekem mondani valamit . . . de nem emlékszem . . . ó . . . de szépet látok ott! . . ."

Nem tudjuk, mit látott. Talán már Istent nézte.

Apja nevéen szólította. Feleletet azonban már nem kapott . . .

GUIDO.

Sok könyvet írtak már a kis Guidoról. Te is biztosan olvastál egyet-mást róla! Mindegyik könyv azt mondja, hogy Guido meghalt; és az édesanyja még most is gyászruhában jár, mert az ő Guidója meghalt.

De Guido él, Guido nem halott! Ő most angyal a mennyországban. Nem, nem halott, sőt! Még csak most él igazán. Ugy-e így van? És a mennyországból néz le ránk, kik idelent kettesben elbeszélgetünk a kis Guido életéről.

.

KI VOLT EZ A KIS GUIDÓ?

Egy párisi kisfiú, akit az Üdvözítő és a Szűzanya igen szeretett.

1913 nov. 30-án Párisban született Guido, a fontgallandi kis gróf, és egy héttel később, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén maga a püspök keresztelte meg. Még nyolc éves sem volt, és már 1921 máj. 22-én az első szentáldozáshoz járulhatott.

Ekkor tűnt fel, hogy Jézus mennyire szereti az Ő kis pajtását. Valamit mondott neki az édes Jézus, de ő erről senkinek sem szólt akkor; csak később a halálos ágyán mondotta el szomorkodó édesanyjának.

A pap nyelvére tette az Üdvözítőt. Guido

nagy örömmel fogadta be ártatlan szívébe. Szemét lecsukta és megilletődve felállt. Áhítatosan összekulcsolta kezecskéit és csendesen visszament a helyére.

Most beszélgetni akart az Üdvözítővel. Meg akarta Neki mondani, mennyire szereti Őt és hogy mindig jobban és jobban akarná szeretni; hogy egész életében érte akar dolgozni, hogy mennyire szeretne pap lenni. Mindezt már előre szépen, gondosan kitervezte.

De közbejött valami egészen más, amire Guido bizony nem gondolt, ami csak igen kedves lelkeknek jut osztályrészül.

Valami egészen különös dolog történt.

Még mielőtt elkezdhetett volna hálát adni a Jézuskának, hogy betért hozzá, hallja ám, amint az Üdvözítő maga kezd beszélni kis szívében:

„Guido, nemsokára eljövök érted. Fiatalon fogsz meghalni. Soha nem leszel az én papom!”

A kis Guido hallgatta az édes Jézus szavait és szívébe zárta azokat.

*

Valahányszor Guido a szentáldozáshoz járt, mindig így történt. Az Üdvözítő beszélt és a kis Guido hallgatta a szavát.

*

Elmult már három év és Guido még mindig élt. Majdnem türelmetlen lett és talán arra is gondolt, hogy most már nem szereti annyira az Üdvözítőt, mint annakidején, mikor először jött el hozzá.

A nyári szünetben ekkor olyasmi történt, ami új örömmel töltötte el Guidot. Ezt is magától Guidótól tudjuk meg. Közvetlenül a halála

előtt beszélte el az édesanyjának. Szüleivel és testvérkéjével Lourdesbe ment, hogy a Szűzanyát, aki ott olyan sok csodát művelt, meglátogassa.

Egyedül és szülei kíséretében sokszor volt a barlangnál és imádkozott. Nagy öröme telt abban, hogy azon a helyen lehetett, ahol a Szűzanya a kis Bernadetthez szólt.

Elérkezett az utolsó nap. Néhány óra és a gyorsvonat visszaviszi őket Párisba.

Guido úgy érezte, hogy megegyeszer meg kell látogatnia égi Anyját, mielőtt elhagyják Lourdest. Egyedül szalad oda a barlanghoz, leterdél és imádkozik.

Egyszer csak hangot hall. Éppen úgy, mint első szentáldozásakor és mégis másképpen. Ez nem a Gyermeke-Jézus erős, csengő hangja, mely még ma is fülében cseng. Éppen olyan, mint egy anya hangja; oly lágy, olyan finom, olyan kedves, mint az édesanyjáé, mikor csecsemő korában becézgette. Ez a szelíd hang nagyon mehatotta.

Lelkét egyszerre kimondhatatlan öröm és izgalom tölti el, mikor hallja ezt a hangot. Mert ez csak a Szűzanya lehet, aki hozzá beszél. Csak Ő ismerheti kis szíve titkát, amivel a Gyermeke-Jézus szeretete megajándékozta. Ezt a titkot soha senkinek el nem árulta, csak ő és Jézuska tudott róla.

„Édes kis Guidom, — így szólította meg a hang. Nemsokára eljövök érted. Egy szombaton foglak édesanyád karjából fölvenni és rögtön az égbe vezetni.”

„Édes kis Guidom!” — így mondta.

Mennyire szereti a Szűzanya ezt a tisztalelkű kis fiút! Úgy szólongatja, mint hajdanában

Názáretben mondogathatta: „Édes kis Jézuskám!” Ő is maga mellett akarja látni kis barátját a mennyországban. El fog jönni érte, mégpedig nemsokára.

Igy is történt.

Guido nagyon súlyosan megbetegedett. Hónapokon át kellett feküdnie, hallgatnia és szenvednie. Végre elérkezik egy szombat, 1925 jan. 24-e. Guido tudja, hogy ma meg kell halnia. És ő kész, hogy Jézusához és Szűzanyjához menjen a szép mennyországba.

Guido egész csendesen fekszik. Az orvos tanácstalanul áll mellette. A szülők látják, hogy a végét járja. Csak a papot kéreti még egyszer. El is jön és feladja neki a szentkenet szentségét.

Alighogy befejeződött az ünnepélyes cselekmény, Guido egyszer csak felül az ágyában és tágranyílik nagy kék szeme. Az ágy végében valami egészen csodálatosat lát. Eddig az Üdvözítőnek és a Szűzanyának csak a hangját hallotta, most pedig földi szemével is láthatja. Mosolyog. Közeledni akar hozzájuk, azokhoz, kikhez szíve mindig annyira vonzódott. Felkiált:

„Jézusom szeretlek . . .! Anyám . . .!” Mindnyájan, akik körülállták a betegágyat, látták szemében a szent tüzet, és erősen meg vannak győződve arról, hogy Guido látta a Szűzanyát és az Üdvözítőt.

•

Guido meghalt. Az Üdvözítő eljött a Szűzanyával együtt kis ágyához, melyben annyit szenvedett. Kedvencükért jöttek és rögtön magukkal vitték az égbe.

Nem gyönyörű ez! Az édes Jézus és a

Szűzanya vezetik be a kis Guidot a szép mennyországba.

Milyen szép is lenne az, kis Pajtásom, ha téged is ennyire szeretne az édes Jézus és a Szűzanya; ha a te lelked is olyan szép tiszta volna, mint amilyen a kis Guidoé volt.

És mit gondolsz, miért szerette az Üdvözítő annyira a kis Guidot? Mert Guido is nagyon szerette Őt és megtette mindazt, amit csak Barátja várt tőle; Guido kis szent volt.

Ha azt akarod, hogy a Jézuska téged is úgy szeressen, mint Guidot, akkor szeressed te is az Üdvözítőt; tedd meg mindazt, amit csak vár tőled az édes Jézus. Olyan kis szentté kell lenned, mint Guido.

Látom kis Pajtásom, kipirul az arcod és örömtől sugárzó szemed azt mondja: igen, én is szeretném, ha olyan szép, tiszta lenne a lelkem, mint Guidoé volt. De aztán elszomorodsz, mert arra gondolsz, hogy ez nagyon nehéz: szentté lenni. Meg talán arra is gondolsz, hogy könnyű volt Guidonak, mert ő mindig és nagyon jó volt, de én néha bizony oly kevésbé vagyok jó és talán nem is tudnék mindig jó maradni.

Hát bizony kis Pajtásom, mindig jónak lenni és az is maradni, nem könnyű. De nézd csak, Guidonak segített valaki: az Üdvözítő. Ő neked is segít; ha pedig az édes Jézus segít, akkor mindent megtehetsz. — Aztán Guido sem született szentnek. Nehéz dolga volt neki is. Küzdeni kellett hibái, önfejtése, dacossága ellen. Sokat szenvedett és sok fájdalmat kellett elviselnie mindazért, amit nem jól tett, mindaddig, amíg az Üdvözítő egészen szépnek nem találta lelkét.

Tehát Guido sem volt mindjárt kezdetben szent. Voltak hibái, mint mindenkinek vannak.

Nekem is, neked is. De Guido küzdött ellenük és győzött.

Az igazi fiú nem alamuszi, sem nem szobában ülő penészvirág. Szívesen játszik, csintalanodik, ficáncol, néha szinte nem bír magával jókedvében. Olyan teremtmény, akinek még jókora utat kell megtennie, hogy szent lehessen.

És Guido ilyen igazi fiú volt. Nyílt és őszinte kis fickó. Az alakoskodást és hazugságot gyűlölte, mint a pestist. Makacsságig akaratos, a nyílt dacig önfejű és uralomravágyó volt. De ha egyszer belefog valamibe, azon át is rágja magát. Ha ad, akkor odaadja mindenét.

Neki is volt egy szava, mely úgy látszott, betölti egész kis életét. A kis szó ez volt: „Igen, ezt akarom! Nem, ezt nem akarom!”

Mikor édesanyja egy napon azt mondta neki, hogy a jó Isten küld neki nemsokára húgocskát, éppen nem örült ennek és kereken megmondta:

„Nem! Ezt nem akarom! Fiú testvérkét akarok! Erre fogom kérni a jó Istent. Fiú testvérkét kell neki küldenie. A leánynak mindig engednem kellene!”

Nem akarta. Hiszen a leány testvérke veszedelmes volna a házban az ő egyedulalmára. Nem, nem akarta!

És valóban, a jó Isten egy kis fiútestvérkét ajándékozott neki.

És mi történt? Guido így is elégedetlen volt a jó Istennel. Ő nem ilyen öcsikét akart, aki ennyire kicsi. Játszani se lehetett vele; aztán meg folyton sírt is. Ezt az öcsikét bizony ő nem akarta; az édesanyja rögtön menjen és cserélje ki egy nagyobb öcsikével.

De az édesanyja nem értett egyet az ő kis

zsarnokának bosszúságával és nem cserélte ki az öcsikét. Guido duzzogott és a mackójával bibelődött. Ezzel játszhatott, ez előtt elmondhatta kifogásait a kis öcsire, aki mindig csak visított. Még szaladni, beszélni sem tudott. Szóval semmi hasznát nem vehette.

Máskor meg azt történt, hogy a kirakatban meglátott egy szép játékot. Makacsul követelte az édesanyjától, hogy vegye meg neki. „Akarom” — mondotta az anyjának. De az megtagadta. Nagyon törekeny játék volt. Guido talán egy-két óráig örülne neki és játszana vele. De aztán szétszedné, hogy megnézzze, mi van a belsejében. Mert Guido nagyon kíváncsi természetű volt, mint a legtöbb gyerek. Ha pedig egyszer szétszedi, többé úgy sem játszhatna vele. Ezért nem vette meg neki édesanyja ezt a játékot. De hát Guido erre nem gondolt. Azt azonban tudta, ha édesanyja ilyen erőteljesen nemet mond, akkor egyelőre nem lehet elérni semmit. De az „akarom!” elevenen ott maradt a lelkében, ha az édesanyjának nem is beszélt többet erről.

Mit csinált Guido? Az ő akaratának teljesülnie kell, ez világos. Ő akarja azt a játékot és meg is kapja. Tudja jól, hogy édesanyjával nincs mit kezdenie, tehát más úton-módon próbálkozik! Másnap Guido a nagymamájával megy sétálni. Az utat arra irányítja, ahol tegnap a játékot látta. Kezénél fogva behúzza a nagymamát az üzletbe és a nagymama megveszi neki a játékot, melyet annyira megkívánt. Akarata teljesedett. Most már az övé a játék. Nekilát és alaposan megvizsgálja. Egy óra múlva úgy járt, ahogy az édesanyja megjósolta. De mit számít ez? Ő azt mondotta: „Akarom!” és meg is kapta.

*

De Guido nem volt ám mindig ilyen akaratos, hogy egészen az engedetlenségig ment volna. Nem! Hiszen akkor az Üdvözítő nem szeretete volna annyira. Édesanyja, akit oly nagyon szeretett és akinek soha sem akart fájdalmat okozni, mindig mondogatta neki, hogy ez a dacos akaratosság nagy hiba és le kell szoknia róla. Ezt Guido maga is belátta és küzdött ellene.

Első győzelmének órája az első szentáldozása volt.

Az Üdvözítő azt mondotta neki, hogy érte jön, meg kell halnia. Szeretett volna élni. Fiatal életereje tiltakozott ellene, hogy ilyen korán meghaljon. Aztán mennyire szeretett volna pap lenni! És most azt kívánja tőle az Üdvözítő, hogy hagyjon fel ezekkel a tervekkel. Készüljön szépen a halálra, mert nemsokára érte fog jönni.

Guido már régóta küzdött akaratossága ellen és már tudott is önfejűségén uralkodni. Úgy küzdött le önfejűségét, hogy mindig engedelmeskedett az édesanyjának, ha olyasmit is parancsolt neki, ami nem volt egészen inyére. És most, mikor az Üdvözítő azt mondotta neki, hogy meg kell halnia, nem tudott volna engedelmeskedni?

Bármennyire szeretett volna is élni, mégis egész egyszerűen, kereken azt mondja az Üdvözítőnek, aki olyan nehezett követelt tőle: „Igen!” Az Üdvözítő akarta, tehát ő is akarja. És ami régebben hibája volt, az most a legnagyobb erőssége. Erős, fegyelmezett akaratával meghozta az áldozatot és egészen Jézusáért élt.

Te nem tudnál így cselekedni?

•

Guido nagyon szeretett játszani. Főképpen gépekkel. Mozdonyvezető akart lenni, vagy pedig

tűzoltó. Akkor annyi gép volna körülötte, amennyit csak akarna. A repülőgépeket szerette legjobban, mert a repülőgépek olyan magasan repülnek. Igen, magasan repülni, ezt kívánta ő is. Ha egyszer felnőtt lesz, feltalál majd egy egész újszerű, finom, nagy repülőgépet. Azzal aztán elmegy Rómába. A szentatyának ajándékozza, aki annyira szereti a gyermekeket. Akkor a pápa is repülhet, amennyit csak akar!

De egyre mélyebben vésődik bele a lelkébe, hogy pap lesz. Amikor pedig megtudja, hogy az Üdvözítő nemsokára érte jön, ott hagyja a gépeket. Már nem testével akar a magasba repülni, hanem lelke kezd a magasba emelkedni. Autóit, vasútait öccsének ajándékozza. Csak egy dologra gondol: lehetőleg minél méltóbb legyen az Üdvözítőhöz!

És az édességek, amelyeket annyira szeretett, ugyanarra a sorsra jutnak, mint a vasút; sőt zsebpénze is, amit rendesen cukorkára költött. Most áldozatot hoz. A cukorka, amit ajándékba kap, megpenészedik a nadrágzsebében és zsebpénze a koldusok kezébe vándorol.

Apja, anyja, tanítója panaszkodik, hogy nem figyel az iskolában. Nem halad a tanulásban. Pedig nem buta. Azelőtt olyan könnyen tanult. De azt sem lehet rá mondani, hogy lusta. Nem! Csupán a gondolatai járnak másfelé. Ő tudja, hogy meg kell halnia. Mindig az Üdvözítőre gondol, aki nemsokára egészen az övé lesz.

Hallja a panaszt, de nem tudja belátni, hogy neki tanulnia kell. Úgy gondolkodik: minek tanuljak, úgy sem fogok soha vizsgázni; hiszen nemsokára az égbe jutok és ott azt fogják majd tőlem kérdezni, szerettem-e az Üdvözítőt, nem pedig azt, hogy kettesem van-e latinból vagy

Fontgalland Guido

jelesem. Csak később, amikor már betegágyán fekszik, látja be világosan, hogy kötelessége lett volna tanulni. Nagyon fáj neki a mulasztása. Vezekel érte. Betegségében majdnem megfullad. De borzasztó szenvedéseit felajánlja, hogy hanyagságának bűnét valamiképpen jóvátegye.

Guido igazi fiú volt. Neki is meg voltak a maga hibái, mint nekünk. Azonban küzdött az ellen a rossz ellen, ami benne volt és le is győzte azt. Áldozatot hozott és vezekelt hibáiért. Éppen ezért kedvelte meg az Üdvözítő.

Nem akarunk-e mi ketten is így tenni, kicsi barátom?

Két dolog különösen szép Guidóban: egyenes őszintesége és Jézus iránti szeretete.

Néhány héttel halála előtt, Guido elmondhatta:

„Sohasem hazudtam!”

És ez igaz volt. „Inkább fogfájást, mint egyszer is hazudni!” Kis öt éves gyerek volt, mikor ezt mondta. S azért mondott fogfájást, mert legborzasztóbb, amit akkor el tudott képzelni, a fogfájás volt. Kis élete még nem ismert más szenvedést.

Az iskolában sem volt másképpen. A bibliai történetben eljutottak Izsák pátriárkához meg két fiához, Ézsauhoz és Jákobhoz. Ez a történet egyáltalában nem volt kedvére való. Nem tudta és nem is akarta kívülről megtanulni, mert Jákob hazugsággal becsapta az atyját és így nyerte el az isteni áldást. Nem, ilyet ő nem tanul meg, még akkor sem, ha az bibliai történet.

Ha rossz fát tett a tűzre, — ami nem volt ritka eset, — és édesanyja megdorgálta, akkor nem mentegetődzött; nem jelentette ki, hogy ő ezt nem tette; a hibát nem toltá másra. Édes-

anyja dorgálását magáravette, mert mindig belátta, hogy megérdemli. Ha pedig édesanyja néha megdicsérte, hogy milyen kedves és jó volt ma, tiltakozott ellene azon esetben, ha az ő lelkiismerete mást mondott. Nyíltan bevallotta ilyenkor anyukának a hibáit. Nem tűrte az olyan dicséretet, amit meg nem érdemelt! Mindig megmondani az igazat és soha sem hazudni — ezt tartotta ő. A hazugság a legközönségesebb dolog, ami csak létezik a világon! Ez volt a kis Guidonak két legszebb tulajdonsága.

És te, kicsi barátom, hogy cselekednél? Te is úgy utáld a hazugságot, mint Guido utálta? Te is mindig ilyen becsületes vagy? Olvasd csak még egyszer, mit tett itt Guido és kérdezd meg magadat, vajon te is ugyanígy teszel? Ugy-e, ha eddig nem volt így, akkor mától fogva pontosan úgy teszel, mint Guido tette; hogy az Üdvözítő téged is annyira szeressen, mint szerette a kis Guidot!

A jámbor édesanya korán belevéste Guido kicsi szívébe a Gyermeke-Jézus iránti szeretetet. És e szeretet gyökerei mindig mélyebbre és mélyebbre hatoltak lelkében.

Egy napon nagyanyja azt mondta neki, hogy a kis Jézus lakik szívében. Ez igen megragadta lelkét és este megkérdezte édesanyját: „Igaz az, hogy a kis Jézus Guido szívében lakik?”

„Persze, drágám!”

„És mióta?”

„Amióta megkereszteltek!”

„Oh . . . ! Akkor a Márk szívében is ott van?”

„Persze!”

„Oh . . . !”

Guido örömeiben táncolni és ugrálni kezdett

az ágyon. A kis Jézus itt van az ő szívében, sőt az öcsikéje szívében is!

Másnap reggel azt mondja édesanyjának:

„Egész éjjel a kis Jézusról álmodtam!”

Legfőbb gondja az, hogy ki ne űzze szívéből a kis Jézust.

Egyszer édesanyjának meg kellett őt dorgálni:

„Guido, nagyon hangos vagy! Igen erősen fújod a trombitádat és felébresztetted az öcsikédet. Az Úr Jézus eltávozott a szívedből!”

Guidot mintha villám érte volna. Könny csillant meg nagy, kék szemében.

„Mama! Mama! Hallgasd meg csak a szívemet. Hallgasd meg, hogy itt van a Jézuska!”

De a mama csak tovább ír.

„Mama, halljad! Hallgasd meg, mama!”

Végre is engednie kellett és odahajol fülével a kis szívre:

„Nem, nem hallok semmit a Jézuskáról!”

Guido két lépést hátrál. Kis keze ökölbe szorul.

„Mégis, mama . . . ! Ő a szívemben van. Csak te nem hallod. De . . . én . . . én érzem Őt!”

Igen, Guidonak igaza volt, az Üdvözítő ott volt a szívében!

Este az ágyban kis Barátjával szórakozik. „Jézus és én, mi ketten, nagyon szeretjük egymást!” A Gyermek-Jézus és az ő Guidoja, ez a két gyermek kezdettől fogva szerette egymást. „Jézus és én, annyira szeretjük egymást, hogy mindig megértjük egymást!” Ilyet mondhatott el a kis Guido önmagáról és az ő szeretetéről.

Mindig az Üdvözítőre akart hasonlítani. Nem akarta felhúzni a kesztyűjét, mert a Gyermek-

Jézus sem hordott ilyet. Szenvedni akart, hogy ő is hasonlítson az Üdvözítőre, mert Ő is szenvedett. Guido annyira szerette az Üdvözítőt, hogy örömmel ajánlotta fel fiatal életét áldozatul. Hiszen szenvedése által Hozzá hasonlóvá lesz, mert így nemsokára eléri a mennyország örömeit... És az Üdvözítő iránti szeretetével együtt nőttön-nőtt ereje is, amellyel elviselte félelmetes szenvedéseit.

S azért szerette annyira az Üdvözítő a kis Guidot, mert a kis Guido szívének szeretete is olyan nagy volt.

•

Guido azért lett olyan szent, azért nőtt oly nagyra a Gyermek-Jézus iránti szeretete, mert olyan korán járulhatott a szentáldozáshoz. Hét éves korában már egészen egyesülhetett az Üdvözítővel. Szeretetének mécsese ekkor nőtt nagy lánggá. Annyiszor áldozott, amilyen gyakran csak tehette. Naponta! És a szentmisét soha el nem mulasztotta. Inkább felkelt egy órával korábban!

Kicsi Barátom, hány éves vagy?

Nem vágyakozol-e te is az Üdvözítő után? Ugy-e, igen! És talán már hét vagy nyolc éves, vagy talán még idősebb vagy és mindmáig sem jött el hozzád az Üdvözítő? Nem akarnád, hogy eljöjjön?

Jer és menj atyádhoz, anyádhoz, menj tanítódhoz, menj lelkiatyádhoz és beszélj nekik szépen. Mondd el nekik, mennyire ég benned a vágy, hogy a Gyermek-Jézust magadhoz öleld a szentáldozásban. Kérd őket, hogy engedjenek téged minél hamarabb lelked nagy Barátjához jutni.

Te szereted az Üdvözítőt. Tudod, hogy a szentostyában, a kenyér fehér színében jön hoz-

zád és boldogít téged. A Szentatya azt akarja, hogy a gyerekek, az Üdvözítő kedvencei, korán jöjjenek Öhozá. És „ha ezt akarja a Szentatya” — Guido szavai szerint — „akkor kell, akkor kell.”

Imádkozzál a Gyermek-Jézushoz, hogy minél előbb adja meg neked ezt a kegyelmet. És akkor te is, mint a kis Guido, légy pajtasaidnak apostola! Vezesd őket az Üdvözítőhöz. Hozd el őket gyakran! Te kicsi, de bátor legény vagy, aki nem szalad el mindjárt, ha valami nehézség akad.

Tisztítsd meg szívedet, hogy szívesen jöjjön hozzád az Üdvözítő. Imádkozzál és akkor számodra is üt nemsokára a boldogság órája!

BANDI.

Egészen egyszerűen mondom el annak a kis cserkészfiúnak az életét, aki örömmön és bánaton keresztül jutott el az Úr Jézushoz. Ugy-e örülsz neki és egyet-mást szívesen tanulsz is tőle?

Dél-Belgiumban, Jumet-Gohyssart-ban, nem messze Charleroitól, jött világra a kis Bandi és két nap múlva, 1912 márc. 19-én meg is keresztelték.

A kis lurkó mintha csak tisztára nevetésre és kópéságra termett volna. Vidáman és mosolyogva fogadta az életet, mintha hálálkodni akart volna érte. Úgy látszik, mások számára is örömet hozott. Ki ne szeretne volna az eleven, kékszemű, alma-piros arcú, szőke fiút.

Vidámsága mellett már korán feltűnt erős akarata is. Ez a két tulajdonsága határozottan megszabta kis életének útját.

Nem mulaszthatjuk el, hogy mindjárt azzal ne kezdjük, hogyan jutott egy évvel fiatalabban az iskolába, mint kellett volna.

Még öt éves sem volt, amikor azt vette a fejébe, hogy iskolába menjen. És amit ő egyszer úgy igazában akart, annak meg kellett lennie, különben nem is lett volna igazi fiú.

Bátyja ugyanis, csak egy évvel volt idősebb nála. Ő az apácák kiseddóvójából, ahol eddig együtt játszottak és tanultak, már Gohyssart-ba készült, a Maristák iskolájába. Bandi könyörgött, hogy

vele mehessen. Hiszen bátyja csak egy évvel volt idősebb. Azután meg azt sem tudta belátni, hogy miért kellene bátyjának okosabbnak lenni, mint ő neki. Mi az az egy év? Csekélység! Nem, neki vele kell mennie!

„Kicsi vagy te még ahhoz! Könyv? Minek az neked? Hiszen csak lapokra szaggatod őket!”

Azt gondolta az édes apja meg az édes anyja, hogy ezzel el van intézve az ügy. Bandi is megnyugodott. Igaz, otthon egy szót sem szólt többet, mert sértve érezte magát. Hogyne, hiszen elég nagy már ahhoz, hogy ne tépje szét a könyveket! Otthon azonban már nyilván nem lehetett változtatni a dolgon, hát inkább hallgatott.

De apja és anyja nagyon tévedett, amikor azt hitte, hogy Bandi megnyugodott és tervét feladta.

Fejecskéjében szépen elrendezett mindent. Egyszer csak egy szép reggelen útnak eredt. Aprócska lábaival olyan nagyokat lépett, amekkorát csak tudott, fejét pedig olyan büszkén tartotta, akárcsak egy nagy. Hová még, Bandi? Tudja ő jól, mit csinál! Meg sem áll, míg el nem ér a testvérek iskolájába. Nem sokat gondolkodik, hanem elszánt arccal bemegy az útjába eső legelső osztályba.

„A tisztelendő igazgatóhoz szeretnék menni!”

A hosszú fekete-kabátos tanítónak egy pillanatra nem jön szó az ajkára, amikor azt az égből pottyant, okos tekintetű kis fickót maga előtt látja.

„A tisztelendő igazgatóval szeretnék beszélni!”

Bandi nem jön zavarba, sőt ellenkezőleg. Követelően néz a tanító szemébe, aztán kezével is segít erélyesebben kifejezni kívánságát. Ez csak

elég világos! Az igazgatóhoz akar menni: ki ne értené ezt meg?

Erre a tanítótestvér jót nevet, leszáll a magas dobogóról, megfogja a fiú kezét és több osztályterem előtt vezeti el. Az ajtók nyitva vannak és Bandi kezével intve, beköszön a fiúknak meg a tanítóknak. Nem látszik rajta semmi félelem. Végre Lajos testvér osztályához érnek.

Bandi szorongás nélkül megy a dobogóig a padok hosszú sora közt.

„Kedves igazgatótestvér, te már ismersz engem. Én Albertnek az öccse vagyok. Szeretnék itt iskolába járni!”

Az igazgatótestvérnek megtetszett a bátor gyerek és felvette. Atyja és anyja csak bámult, amikor Bandi hazaérkezett és diadalmas örömmel számolt be sikeréről. Mit tegyenek most már?! Olyan ennivaló volt a kis lurkó.

Igy kerül Bandi ötéves korában az iskolába.

•

Meg kell hagyni, erős akarata volt. De nemcsak arra használta ezt fel, hogy önfejüködjék és keresztülvigye a maga akaratát. Áldozatot is tudott hozni.

Nem sokkal karácsony után történt, amikor innen is, onnan is apróbb-nagyobb pénzdarabok vándoroltak a takarékperselybe. Véletlenül meghallotta, amint szülei arról beszéltek, hogy a háború és az ország nehéz viszonyai egy öreg ismerős papot nagy szükségbe döntöttek. Bandi nem sokáig gondolkozott. Neki fogja adni összegyűjtött pénzét. Pedig biztosan nehezebbre esett. Hiszen annyit tervezgette már, hogy mi mindent fog venni a pénzén. Most azonban szükségét lát egy pap. Rendben van, kár a sopánkodásért.

Kiborítja a perselyt és addig rázza, míg az utolsó rézkrajcár is ki nem hullik belőle. Azután az egészet odaviszi az édesanyjának.

„Nézd, anyám, ezt itt az öreg plébánosnak hoztam!”

A szép terveknek befellegzett. Volt neki erős akarata és áldozatot is tudott vele hozni.

*

Bandi nagy betyár volt. A huncutságra mindig készen állt. Nagyapa óriáscipőiben indul sétára és bolondos kedvével mindenkit izgalomba hoz. Ugatásától Chareleroi összes kutyái a láncukat tépik. De még nagyobb volt a móka, ha nyávogni kezdett, mint a macska. Minden kutya beugrott neki. Boldogsága annál nagyobb volt, minél több embert tudott megnevettetni huncutságaival.

Egy pár bolondság mindig volt nála raktáron, de csak olyan, amin mindenki nevet és ami senkinek sem fáj. A félelmet nem ismerte. De! Mégis! Egytől nagyon félt. Ha édesanyja sírt, azt nem tudta elviselni. Ha ellenben nevetett, az a boldogság netovábbja volt számára.

Bandi csak akkor csendes, ha imádkozik. Olyankor buzgó, de egyszerű. Buzgóságára nem rátarti. Egészen természetesnek tartja, hogy a jó fából faragott fiúnak buzgónak kell lennie. Nincsen szüksége imakönyvre, hogy a jó Istennel beszélgesse. Hiszen édesanyjának sem könyvből olvassa fel, ha szíveskedni akar neki, vagy ha valami bajával panaszkodik. Számára a templom olyan volt, mint az atyai ház. Már pedig az apát gyakran meg kell látogatni, gondolta Bandi. Apjának is beköszönt, ha elhaladt a gyár előtt, amely-

ben dolgozott, ugyanígy a templomba is mindig bement, ha éppen arra vitt az útja.

Bandi nem szerette a fontoskodó nagyképűséget. A templomban sem és a jó Istennel való érintkezésben sem. Egyenes tartású gyerek volt minden körülmények között; röviden és világosan beszélt, ez már vérében volt. A jó Isten volt az atya, a Szűzanya az anyja. Mint gyermek, egész egyszerűen járult hozzájuk; beszélgetett velük, előadta apró kéréseit és örült, ha velük lehetett.

•

Mikor Bandi tíz éves lett, a chareleroi jezsuita kollégiumba került és megkezdte a tabulae tanulásának mesterségét.

Már magatoktól is el tudjátok képzelni, milyen volt a sok új pajtás között. Kedves, vidám, közvetlen és buzgó.

Az osztályban figyelt, jól haladt, szülei és tanárai meg voltak vele elégedve.

Játékban majdnem mindig az övé volt a főszerep. Nemcsak hanggal, hangos kiáltozással győzte, hanem csendesen, erőteljesen, egész lelkével játszott. Nem tartozott a játékrontók közé, akiknek mindig igazuk van és mindjárt lármáznak, ha veszíteni kezdenek. Bandi a játékban is igazi bajtársnak mutatkozott.

A labdarúgás és tennisz csaknem szenvedélye volt. Ő volt a legjobb kapus és úgy dirigálta az osztály csapatát, mint valami generális.

Otthon legszívesebben az asztala mellett mesterkedett. Az apja mérnök volt és különös is lett volna, ha Bandi nem érdeklődne az apja mestersége iránt.

Modellt készített ólomból, vasból és fából. Tanáraitól fényes karikatúrákat rajzolt. Bellum

Gallicum-jában pedig Caesart, Labienust, Vercingetorist és mind a többi hőst megörökítette, mint boxbajnokot, versenyfutót, atlétát, zsonglört vagy kötéltrócezt.

Két dolog volt, amit mindennél jobban szeretett: a rádió és a fényképezés. Micsoda boldogság volt, mikor saját összeállítású készüléken koncertet adhatott Brüsszelből, Párisból, Londonból, Bécsből, Berlinből és Budapestről. Mindenkinak, az egész háznak meg kellett hallgatnia, ha egy újabb távoli állomást sikerült elfognia.

Fényképezőgépe előtt sem érezhette magát biztonságban: sem rokonsága, sem környezete, sem ember, sem állat, de még saját maga sem. Egyszer, amikor apja feljött a tárnából, bányászruhában, lámpással a kezében, nem éppen valami ragyogó tisztán, egyszer csak ott terem Bandi a fényképezőgéppel, mint valami riporter:

„Szabad kérném egy pillanatra! Kérek barátságos arcot! Köszönöm, megvolt!”

Csettent a gép és Bandi már el is tűnt.

•

Egy évre rá, hogy Bandi a kollégiumba került, beállt cserkésznek. A cserkésztestvérek nyilván ezekben az években alakítottak legtöbbet jellemén. Nagy lelkesedéssel tanulta mindazt, amit egy vérbeli cserkésznek tudnia kell. A jel-szót: „Légy résen” egészen neki találták ki. Hisz eddig is már talpraesett fickó volt!

Milyen komolyan mondta ki a szót a tábor-tűznél, fogadalomtételkor:

„Becsületemre ígérem, hogy amennyire csak tőlem telik, megteszem a kötelességemet, amellyel Istenemnek, királyomnak és hazámnak

tartozom; hogy mindenkor segítsek felebarátomon és a cserkésztestvényt megtartom!"

Szívvel-lélekkel végezte, amit vállalt. Az istenszolgálatot is, meg a felebaráti szeretetet is.

És a jó Isten nem rövidült meg a miatt, hogy ő játszott, dolgozott vagy tanult. Amilyen kisgyerek korában volt, olyan is maradt. Sőt most volt igazában egyeneslelkű és buzgó. Ezt tudta róla minden társa, ezért választották meg a Mária-kongregáció prefektusának. Isten imádságában és a Szűz Mária tiszteletben mutatott derült nyugodtsága és természetessége nagy hatással volt mindenkre, aki őt ismerte és aki őt a gyűlésen egyszer imádkozni hallotta.

Ahol arról van szó, hogy segíteni kell valakin, ott mindig lehetett rá számítani. A játék közben, az iskoláért való munkában, utazások alkalmával, barátoknak és idegeneknek egyformán rendelkezésre állt, ha segítségre szorultak.

Szerették is Bandit az otthoniak és tanítói egyaránt. Összes iskolatársainak és pajtásainak barátja volt.

Minden olyan könnyűnek és szépnek látszott előtte. Az imádság és az Istennel való érintkezés számára egészen természetes volt; feltűnés nélkül, de komolyan és odaadással vett benne részt. A tanulásnál nem folyt egy csepp izzadság sem. Környezetével könnyűszerrel, simán kijött. Napsugaras fiú volt és értett ahhoz, hogy a legszigorúbb öregeket is megnevettesse. Nem volt játékrontó. Ha valaki okvetlenül ragaszkodott ahhoz, hogy igaza legyen, hát szívesen engedett, látszólag minden különösebb megerőltetés nélkül. Olyan volt, mintha csak játék, dal és kacagás volna egész élete.

Talán édesanyja is ezt gondolta, amikor egy szép napon így szólt hozzá:

„Bandi, nem tudom, hogy akarsz te a mennyországba jutni! A szenvedést nem ismered, nincsenek nagy hibáid, amelyeket le kellene küzdened. Úgy látom, te kevesebb érdemet szerzel magadnak, mint a többiek közül akármelyik.”

Oh, az édesanya ekkor még nem ismerte elég jól a fiát. Az emberek csak akkor vették észre, hogy micsoda nagyszerű hős lakik a vidám kisfiúban, amikor a valóságban félelmes alakban jött el a szenvedés.

A mennyei Atya azonban ismerte az ő Bandikáját. Tudta, hogy hős és tudta, hogy van ereje elviselni azokat a szenvedéseket, amelyekkel meg akarja őt látogatni.

•

1926 nagyvakációja elmúlt már. Bandi a cserkész őrsével Orval-ban volt, az öreg, omladozó apátságban, amelyet most újra fel akartak építeni. Társaival segített az első szerzeteseknek rendet teremteni. Jótettét akartak végezni, amint a cserkésztvörvény előírja.

Október elején háromnapos lelkigyakorlat előzte meg az új iskolaévet. Az előkészületeknek ezekben a csendes napjaiban történt, hogy Bandi hirtelen szúró fájdalmat érzett bal lábában. Megvizsgálták. A lábon külsőleg semmit sem lehetett látni. Inhúzódás a labdarúgásnál vagy túleröltetés a szünidőben. Ezt mondta az orvos. Mit tudhatja az ember, mi mindent visz végbe egy ilyen fiú! A fájdalom egy idő múlva eltűnt.

A lelkigyakorlatok utolsó napján azonban Bandi kénytelen volt hazamenni. Nem szívesen tette, de a fájdalom nagyon nagy volt a lábában.

A síma úton még tud valahogy járni, ha nehezeére esik is. Ha erősen összeszorítja a fogát, akkor képes rá. Otthon azonban megáll a lépcsők alján és nem tud felmenni. A hosszú úton a fájdalomtól teljesen kimerült. Egyszerűen elhagyta minden ereje. Itt már nem segít semmi nekirugaszkodás.

Úgy kellett felvinni a lépcsőn. Mikor az orvos jön, nem talál semmit. Ezt Bandinak is megmondja nyiltan. A fiú azonban jól tudja, hogy kell valaminek lennie, különben nem lehetnének ezek az iszonyú fájdalmak! Bizony ez betegség. Jön a láz is és egyre magasabbra emelkedik. Egy másik orvost is hívnak, de az sem tud semmit sem felfedezni.

Bandi bevallja nővérének: „Rettenetesen szenvedek! De ne mondd meg anyának! Elég baja van már így is!”

Ez Bandi! Mit számít az, ha fáj neki! Csak a többiekre gondol, hogy azokat ne érintse a fájdalom. Azok csak nevéssenek és legyenek boldogok. Ő maga pedig istenszeretettől hevítve, felajánlja borzasztó fájdalmait, mint a megfeszített Krisztus tette.

Végre a harmadik napon megállapítják az orvosok a bajt. Súlyos, egyre jobban terjedő csontvelőgyulladás van. Feltétlenül meg kell operálni.

Az anyja kíméletesen akarja tudtára adni gyermekének a szomorú hírt. Bandi azonnal megérti és tudja, miről van szó. Új szenvedések, hosszú ágybanfekvés, sőt talán még több is. Egy pillanatra elgondolkozik! Azután mosolyt erőltetve bátran válaszol:

„Igen, rendben van, csak minél hamarább!”
Megkísérli újra a tréfát, hogy elkápráztassa

a többiek szemét; elég, ha a jó Isten látja, hogy mennyire fáj!

Szenvedése vértanúság volt, egész kíméletlen martyrium. Nem akarom részletezni nektek. Túl hátborzongató lenne. — Csak néhány kis eseményt hallgassatok meg a kis Bandi utolsó napjaiból és hónapjaiból. Ezekből meglátjátok, milyen erős és nagy volt a vidám fiú. Remélem, örülni fogtok neki!

Mikor beszállították a kórházba, a kedves-nővérnek, Bertának, ki őt betegségében heteken át ápolta, egész határozottan megmondta:

„Tisztelendő nővér! Több év óta minden-nap áldozom. Nagyon megszoktam és szeretném ezt a szokást itt is megtartani. Szerezze meg nekem, kérem, azt az örömet, hogy minden reggel elhozzák nekem az Oltáriszentséget!”

Igen, szenvedni kész volt, de nem nélkülöz-hette az Üdvözítőjét, mert kellett neki az isteni erőforrás. Mindennap szívébe akarta zárni isteni Barátját!

És így is lett. Bandi megkapta az Isten nagy ajándékát. Minden reggel megáldozott. Egészen a legutolsó napig.

El tudjátok gondolni, mit jelent ez egy súlyos betegnek? Azt hiszem nem! Betegen, egész éjszaka álmatlanul feküdni, két, tíz, tizenkét órán át, sőt még tovább. Étlen, szomjan, egy csepp víz nélkül; mikor a test a kínok közt egészen eleped, amikor a láz éget, a szomjúság kínoz, az ajkak kicserepesednek. Ajka száraz, homloka tüzes, egész testében egy csepp vízért reszket, hogy a rettenetes hőséget enyhítse. És nem nyúl víz után. Nem! Ő reggel egyesülni akar az Úr Jézussal!

Itt talált enyhülést Üdvözítőjénél, aki az

igénytelen fehér kenyérszín alatt rejtőzik. Nála, aki oly sokat szenvedett érte, aki a keresztfán meghalt, hogy a mennyországot és örök boldogságot megnyissa neki. Ennél az Üdvözítőnél talált erőt és bátorságot, hogy hallatlan szenvedéseit hősiiesen és vidáman tudja elviselni.

Egyetlen egy reggel volt csak, amikor nem áldozott. Az pedig így történt.

Nyugtalan éjszaka volt. Fiatal, elgyengült testében tombolt a láz. Édesanyja az ágya mellett virrasztott és kezével hűsítette forró homlokát.

Csak reggel felé szenderítette a kimerültség ólomsúlya álomba.

Mikor a pap a Legszentebbel és előtte a csengetyüs ministránssal a termen átvonult, anyja hagyta őket továbbmenni. Bandi aludt és nem akarta felkelteni. Hiszen olyan nagy szüksége volt az alvásra.

Mikor azonban Bandi felébredt — már jó késő volt — az első, amit még félálomban kérdezett, ez volt:

„Édesanyám! ma reggel miért nem áldoztattak meg engem?”

„Mert aludtál, galambom! Olyan nagy szükséged van most az alvásra!”

Bandi szíve egy kicsit elszomorodott, de nem szólt semmit, hogy édesanyját meg ne szomorítsa.

•

A következő éjszakája is úgy telt el, mint az előző. Magas lázban vergődött. Nagyon nyugtalan volt, sokáig nem tudott aludni. Szemei csak reggel felé csukódtak le.

Ma azonban, mikor a ministráns csengetyűje

Tōaye Bandi

megszólalt a kórház folyosóján, Bandi rögtön felébredt és sürgette anyját:

„Gyorsan, anyám! Kérjed az atyát, hogy áldoztasson meg engem is!”

Jól tudta, hogy minden öröme és erőssége az Üdvözítő.

.

Bandi nagyon rosszul van, a szentkenet szentségét is felveszi. Utána kissé javul az állapota, majd újra súlyosodik. Szülei aggódnak és reménykednek egyszerre. Bandi azonban tudja, hogy meg fog halni.

„Biztosan tudom” — mondja egy bizalmas barátjának, — „egészen biztos, hogy meghalok. A haláltól nem félek, csak a fájdalom jár mindig az eszemben, ami apámat és anyámat sujtani fogja.”

Ez egészen Bandira vall. Magával sohasem törődött, mindig csak másokra gondolt. Rettentően szenvedett, de ha kérdezték, újra csak régi szójárását használta, amelyet már régóta használt:

„Jól van, nem baj az . . . !”

Sőt még tréfálkozni kezdett. Megpróbálta, hogy nem tudna-e valami jókedvű kópéságot véghezvinni, hogy a többiek nevéssenek és ne gyötrődjenek az ő fájdalma miatt.

Az volt számára a legborzasztóbb, ha látnia kellett mások szenvedését, a nélkül, hogy segíthetett volna rajtuk!

„Tudod édesanyám”, — mondta egyszer az édesanyjának, mikor az bejött a szobába, — „tudod, mitől félek én itt legjobban? Ha látnom kell, hogyan szenvednek a szegény betegek és hallanom kell, hogyan nyögnek és kiáltoznak!”

Atyja előtt és anyja előtt rejtegette kínjait, mert látta, hogy mindjobban elborul az arcuk a gondtól. Segített a kedves nővéreknek és az ápolóknak is, amennyire csak tudott. Nagyon rosszul esett neki, ha mások segítségét kellett igénybevennie. De ha már el nem kerülhette, igyekezett munkájukat megkönnyíteni, amennyire csak lehetett.

Mikor a szenvedés nem akart enyhülni, második és harmadik beavatkozásra került a sor. Bandi Jézusára gondolt, aki érte szenvedett és egy szóval sem panaszkodott. Néma volt, mint a bárány, melyet a vágóhídra visznek. Bandi az Üdvözítőre gondolt. Összeszorította a fogát és egyetlen panaszszót sem ejtett ki. Bátor akart lenni!

Az öreg doktor, aki már harminc éve végezte munkáját a műtőasztal mellett, sőt a háborúban is sok sebesülttel volt dolga, egy napon ezt a megjegyzést tette a fiú bátorságán fellelkedve:

„Soha életemben nem láttam ilyen erős akaratot és ilyen csodálatos türelmet egy betegben!”

Más alkalommal így szólt az anyjához:

„A fiát igazán sajnáltam! Pedig foglalkozásom nem igen szoktatott hozzá, hogy érzékeny legyek. Nyílt, ragyogó szemében egészen jól kivettem a fájdalomtól való félelmet; de láttam az erős akaratot is, hogy mint hős akar szenvedni!”

Hős, igazi hős volt. És erejét az Üdvözítőből merítette. Gondolatai mindig Nála voltak és újra meg újra megcsókolta a Szentatyától megáldott feszületet, amelyet egy buzgó apáca aján-

dékozott neki. Az volt a fő törekvése, hogy hasonlítson a megfeszített Jézushoz!

Igy köszöntött rá az utolsó napja.

Nyugodt volt. Tudta, hogy meg fog halni. Utoljára megöleli apját és anyját. Még egyszer látni akarja barátait és a kollégiumi atyákat.

Leszáll az est. A betegszobában kissé homályos fény ég. Ágya körül térdelnek és imádkoznak mind, akik életében szerették és akiket ő is mindig szeretett.

Bandi maga csendesen nyugszik. Melle már csak éppen hogy piheg. Arca sápadt, de szép, ragyogó. Tiszta kék szeme az ég felé csillog.

Nem tudjuk, mi ment benne végbe ebben az órában. Bandi nem szólalt meg többé. Talán apjára, anyjára és testvéreire gondolt. Ezek körülötte térdeltek és csendben imádkoztak azért, hogy Isten erősítse meg őket, hogy örömmel tudják meghozni azt az áldozatot, amely előtt állanak. Vagy talán az Üdvözítőre gondolt, akit minden reggel magához vett és aki megígérte hűséges követőinek, hogy Atyjánál lakást készít számukra. Vagy pedig a Szűzanyára, akinek a Mária-kongregációban különös hűséget fogadott, olyan hűséggel, amelyet soha meg nem szegett. És most örült neki, hogy láthatja, hogy beszélhet majd vele. Vagy az angyalokra gondolt. Talán őrzőangyalára, aki mindig oldala mellett állt és most bizonyára felviszi az égbe. Félelmet nem érzett. Hiszen égi Atyja mindig szerette őt. Hű volt hozzá. Szenvedéseivel talán már sok mindenért vezekelt is. Teljesen nyugodt volt, sőt valami csendes boldogság ömlött el rajta.

1926 március 29-én hajnali négy órákor

nyitott szemekkel, egészen csendesen elköltözött az Úrhoz.

Thaye Bandi, a vidám, életrevaló fiú, aki azonban a szenvedésben is erős és hős volt, megfutotta földi pályáját. Most már ott van, ahová nekünk is kell jutnunk életutunkon: fenn van a mennyországban.

HERIBERT.

Inersdorf plébánia templomában vége a misének. A bejárat magas bolthajtása alól egy asszony lép ki kezén vezetve egy kilenc éves kis fiút. Ismeri őket az egész város. Frassné asszony az Friedenfeltből kis Heribertjével.

A kis fiú oly csendes ma. A friss reggelen elgondolkozva lépeget anyja oldalán. Nem néz most sem jobbra, sem balra; nem nézi azt a sok látnivalót, ami körülötte hullámszik. Szemét földre süti vagy a távol messzeségben hagyja veszni. Látszik rajta, hogy nem a körülötte járó tarkabarka élet érdekli.

Az anya csodálkozva nézi fiát. Vajjon mi van vele? Miért nem csacsog ma oly élénken, olyan kedvesen, mint máskor? Mi motoszkálhat a fejében? Titokban figyeli őt. Nem kérdezi, hiszen tudja, hogy Heribertje mindent elmond neki, ami a szívéen fekszik.

Igy lépegetnek tovább csendesen. Csak lépéseik koppannak keményen az utca kövezetén. Jó ideig hallgatagon mennek. Majd hirtelen az anyjához fordul a fiú s közelebb vonja őt kezével. Űde gyermekszeméből a régi, tiszta szeretet csillan feléje. Anyja hozzáhajol és látja, hogy valamit mondani akar;

„Édesanyám! Most már tudom.”

„No, mit tudsz, kis fiam?”

„Hogy miért tárja ki a pap mindkét karját, amikor felénk fordul.”

„Ugyan miért, kis fiam?”

„Tudod, mama, az oltár fölé kell nézned, ha ezt meg akarod érteni. Nagy-nagy kereszt áll ott és rajta az édes Jézus függ szélesre kitért karokkal. Tudod-e miért? Ma egész jól megláttam rajta. Mindenkit magához szeretne ölelni. Úgy szereti az összes embereket! És amikor a pap a nép felé fordul, neki is úgy kell mindenkit szeretnie, hogy mindenkit átöleljen és felemeljen Jézushoz.”

Azután megint sokáig mennek csendesen. Heribert újra elkalandozik gondolatai közt. Anyja sem szól. Jól tudja, hogy még több más is van fia szívében, és hogy a ma reggeli élményeknek még csak a bevezetését hallotta.

Egy idő múlva magához vonja a gyermek az édesanya fejét és fülébe súgja a nagy titkot:

„Anyám! én is szeretni akarok egyszer minden embert, nagyon szeretni! Jézushoz akarom vezetni valamennyit!”

Maga sem tudta még, hogyan; de olyan világossá lett ma előtte, hogy pap akar lenni, hogy pappá kell lennie. Persze, hiszen minden embert el kell vezetnie az édes Üdvözítőhöz.

Aki oly régóta ismerte a kis Heribertet mint az édesanyja, az biztosan nem lepődött meg, hogy most váratlanul ilyen gondolatokat hall tőle. Már kicsi gyermekkorától olyan mélyen és bensőségesen szerette az isteni Üdvözítőt, hogy mindenki megcsodálhatta.

Heribert 1903 április 26-án született a Bécs melletti Inzersdorfban. Anyja imádkozva várta a kis fiú világrajöttét és újra meg újra az Üdvözítőnek ajánlotta. Két nappal keresztsége után

karjára vette kicsinyét és a templomba vitte, hogy a pap áldását kérje magára és a kis Heribertre. A fehér párnák közül csepp kis rózsás arcocska nevetett feléje. Nagyon örült, hogy a jó Isten ilyen szeretetreméltó ajándékot küldött neki. De nagy gondot is jelentett számára fia, mint minden édesanyának. Mi lesz belőle? Nem oltalmazhatja mindig így, mint most, amikor szerető gondoskodással tartja a karjai közt. Rá, gyenge nőre, bízta az Isten e fiú halhatatlan lelkét. S akiért ő a felelős, az majd egyszer kiröppen a karjai közül. E gondolatra szívében megrendülve érezte, hogy imádkoznia kell kis fiáért!

Lassan végighaladt a templom tágas hajóján. Elöl, az oltár lépcsőjén megáldja őt és fiát a pap és a pappal az Anyaszentegyház. Azután egyik karján a gyermekkel, a másikban égő gyertyával a Mária-oltárhoz megy és letérdelve így imádkozik:

„Mária, édesanyám, gyermekemet neked szentelem. Inkább haljon meg, de ne engedd, hogy valaha is elveszítse ártatlanságát, amelyet a keresztségben kapott!”

Igy imádkozott a gyermekért a gondos anyai szív.

Mária pedig megértette az édesanya szívét, meghallgatta könyörgő imádságát. Édesanyja oltalma alatt zsenyén s kezdetben alig észrevehetően érlelődött a kis gyermekben az istenszeretet.

De Heribert e mellett megtartotta veleszületett bécsi élénkségét és vidámságát. Szívből fakadó vidám, tiszta kacagásától harsogott az egész ház. Szájacsakája azonban mindjárt elnémult, ha édesanyja néha egy-egy csendes órában az édes Jézusról beszélt. Máskor szünet nélkül pergett a

nyelve. Ilyenkor felfigyelt. Anyjának a vállára hajtotta göndörfürtű, szőke kis fejét és egész csendben, mozdulatlanul ült anyja ölében. Lélekzeni is alig mert, hogy el ne mulasszon egy szót sem abból a gyönyörűséges történetből, amit édesanyja elbeszélt. Úgy látszott, hogy csak az eleven szemei élnek az arcán. Nagyra, tágra kerekedtek. Ragyogtak s fényükben világított a lélek boldogsága. Lelke most egészen Üdvözítőjénél volt. Ezek voltak a legboldogabb órái és folytonosan azért rimámkodott édesanyjának, hogy beszéljen neki még többet az édes Jézusról.

Egyszer a kertbe ment az anyjával. A kertetől nem messze temető volt. Anyja a kerítésre támaszkodva nézett át a keresztekre és sírhalmokra.

Heribert átkémlelt, vajjon mit lát az anyja. Á, a temető! Úgy hallotta, hogy a halott embereket viszik oda, hogy elföldeljék őket. Ez most újra eszébe jutott. Megkérdezte édesanyját:

„Mama, mondd csak, mi történik az emberekkel, ha meghalnak? Igaz az, hogy a temetőben földbe ássák őket?”

„Úgy van, Heribert! Az emberek testét elássák a földben. De a lelkük felszáll a jó Istenhez és mindig nála marad a mennyországban, ha jó volt.”

„Nagyszerű, anyám! Hiszen akkor a halál szép; a legszebb a földön. Hiszen a halállal az Úr Jézushoz megyünk.”

Mennyire örült ilyenkor az édesanya. Hiszen látta, hogy kis Heribertje egészen a szívébe zárta azt, amit oly gondosan vetegetett. Minél nagyobb lett Heribert, annál jobban látszott, hogy az Üdvözítő szeretete betölti egész gondolatvilágát. Szívét mindenestől Ő foglalja le. Az édesanya örködött a gyermek szíve felett, hogy a jó Isten szívéhez

könnyen találhasson utat. Kis kacsóit összekulcsolta és a régi, szép imákat mind elimádkozta vele reggel, este; asztalnál, a templomban és mindig, amikor az Üdvözítőről beszélt neki. Megtanította rá, hogy örömet kell szerezni az Üdvözítőnek. Sőt azt is megmutatta, hogy hogyan. Így megszokta a kisgyermek Heribert, hogy életében sok apróságról lemondjon. Mindenekelőtt pedig megtanulta, hogy illedelmesnek és szófogadónak kell lennie, ha az Üdvözítőnek kedvében akar járni.

Heribert tanulékony volt. Hiszen igazán szerette az Üdvözítőt. És ha azt mondták neki: „Tedd meg a Jézuskáért!” mindenre rá lehetett venni.

Igy lett Heribert ötéves.

Most aztán az Üdvözítő próbára akarta tenni.

Egy szép napon azt vették észre, hogy lábai az örökös ide-oda futkározás közben meggörbültek. Orvost kellett hívni. Eljött az az idő, amikor Heribertnek meg kellett mutatnia, hogy ő is tud fájdalmat elviselni az Üdvözítőért, aki annyit szenvedett és a kereszten meghalt érte.

Az orvos erősen egymáshoz kötözte lábait és térdét sínbe szorította. Heribertnek mindennap egy-két órát kellett nyugodtan feködni ebben a kötelékben. Az eleven lurkónak ez bizony elég nehezére esett!

Napról-napra megjött az orvos, napról-napra beállt a kínzás. A két órai fekvést még csak el lehetett valahogy viselni; de a nyújtás, kötözés, dörzsölés, az borzasztó volt. Estére aztán újra felrakták a síneket. Meg sem tudott moccanni ágyacskájában. Lába sajgott a sínek közt. Nem tudott elaludni. És még hozzá csendben feködni

a sötét éjszakában! Milyen nehezére esett ez Heribertnek!

De sohasem mondta, hogy nehezére esik. Sohasem panaszkodott. Kemény fiú volt és nem akarta mutatni, hogy az Üdvözítőnek felajánlott áldozata nehezére esik. De bármennyire is iparkodott, könnyeinek nem tudott parancsolni. Patakokban folytak végig halványodó arcocskáján.

Igy sírdogálva feküdt egy este. Édesanyja nyilván meghallotta a gyermekszobából a fojtott zokogást és óvatosan belépett. Hangja lágyan csengett. Megsimogatta a fájdalomtól ökölbesorult kis kezét és csendesen csak ennyit mondott: „A Jézuska kedvéért, Heribert!” Ez volt a leghatásosabb szó. Könnyei elapadtak. Arcán mosoly vonult át. „A Jézuska kedvéért!” mormolta magában és csendesen elaludt.

Heribert bizony szerette Üdvözítőjét. Érte tudott még egy kicsit szenvedni is! Hiszen csekélység volt az egész Jézusért!

Igy jött el 1912 április 14-e.

Ezen a napon első alkalommal vehette magához Üdvözítő Istenét, kit annyira szeretett. Heteken és hónapokon át dolgozott azon, hogy szívét megtisztítsa és benne Üdvözítőjének szép lakást készítsen. Először is hadat üzent hibáinak. Már csak nevetséges volna, ha az Üdvözítő kedvéért nem tudná legyőzni lustaságát és lobbanékonyságát. Titokban egyre imádkozott. A templomban a tabernákulum előtt, otthon a szobájában, az utcán és a kertben. Mindenütt Üdvözítőjével volt, hiszen mindenütt beszélhetett Vele. És meg nem állhatta, hogy el ne mondja Neki, mennyire örül annak, hogy ő maga akar eljönni hozzá.

Olyan csendes lett, hogy nem is szólt, ha nem kérdezték. Akkor is csak röviden válaszolt.

Most az Üdvözítővel volt beszélőnivalója, az emberekre tehát nem volt szüksége!

Amikor a pap a nyelvére tette a szentostyát, alig tudott hova lenni örömében! Még imádkozni is alig tudott az örömtől és boldogságtól. Lelke boldogságából szállt fel ez a forró imádság: „Üdvözítöm! Nálad oly boldog vagyok. Add meg, hogy Hozzád mindig hű maradjak! Soha el ne veszítelek: Mindig megtegyem a Te akaratodat! Óvj meg engem minden büntől, különösen a súlyosaktól, amelyek örökre elválasztanak Tőled!”

.

Nem mult el vasárnap vagy ünnepnap, hogy Heribert ott ne térdelt volna az áldoztatórácsnál. Mindig Reá kellett gondolnia. Hogyan lehetett volna így haragos, vagy még csak illetlen is. Nem, semmiképpen sem akart fájdalmat okozni isteni Barátjának, aki őt oly boldoggá tette. Mennyire örült minden vasárnapnak és még inkább a hétközbe eső ünnepnek! Ugyanis csak ezeken a napokon volt szabad neki a szentáldozáshoz járulnia. Igen, az Üdvözítő a tabernákulumban; Őrá irányul minden vágya, Ő volt minden öröme!

Az egyik vasárnap rosszul járt. Anyja bejön a szobájába és látja, hogy fia sírva fekszik az ágyban.

„Mi van veled, Heribert?”

A fiú csak sír és nyöszörög.

„Anyám, ma nem mehetek áldozni!”

„Miért, fiam?”

Erre elmondja Heribert a szomorú történetet. Egy darabka csokoládé feküdt az éjjeli szekrényén. Meglátta, egyszeribe bekapta és megette, anélkül, hogy gondolt volna valamire is. Már

későn jutott eszébe, hogy vasárnap van és ő áldozni akart.

Hogyan is tudott róla megfélelkezni! Hogy is nem jutott eszébe az Üdvözítő, amikor a nyalánkságra kedvet kapott. Vezeklésül önmaga szabott magára büntetést.

A nagymama jött látogatóba és mint máskor, most is egy csomó édességet hozott a gyerekeknek. Heribert már nyújtja érte a kezét, de hirtelen elszánt, komoly arccal rántja vissza. Nem akart belőle enni.

*

Értelme korához mérten fejlett volt. Kerülte a félembereket és nem értette azokat a nagyokat, akik mindenfélével foglalkoznak, csak az Üdvözítőre nem gondolnak. Nem, ilyen ő nem akart lenni. Neki akarta magát adni; szent akart lenni!

Csak a legnagyobb eszmények vonzották! Kipirult arccal és villogó pillantásokkal mesélte édesanyjának, amit Szent Alajosról tudott. Ez volt az eszményképe: ilyen nagy, ilyen erős, ilyen tiszta akart ő is lenni. Ő is úgy akarta szeretni Jézust és az embereket, mint Szent Alajos.

Apostolnak lenni, az embereket az Üdvözítőnek megnyerni! Ez volt a legszebb, amit csak el tudott képzelni. Kutatta az alkalmakat, hogy miképpen tehetné ezt meg a legjobban már most, mint kis fiú.

Hamarosan talált rá itt-ott módot. Zsebei-
nek mélyén mindig voltak tollak, ceruzák, vajas-
kenyér darabok, valami édesség és hasonló. Ezeket mind iskolatársainak ajándékozta. Valameny-
nyit barátjává akarta tenni, hogy aztán Krisztus-
hoz vezesse őket.

Édesanyja többször észrevette, hogy rosszabb iskolatársaival áll össze. Sehogyan sem tetszett neki a dolog és egy napon kérdőre is vonta Heribertet:

„Hogyan barátkozhatsz ezekkel a fiúkkal!?”

Heribert egy ideig szomorú szemmel nézett rá, majd így felelt:

„Anyám, ha nem vagyok velük, csúnyákat mondanak egymásnak és az bűn volna!”

Igen, a bűn! Ő személyesen szenvedett, ha látta, hogy más gonoszat cselekedett vagy ha hallotta mások csúnya beszédét. Hogyan is tudják megbántani a jó Jézust!

Pedig milyen gyakran kellett utálatosat hallania. Egészen tanácstalan volt ilyenkor és anyjához menekült:

„Hogyan segítek rajtuk, anyám?”

„Apró áldozatokkal kedveskedj az Üdvöztőnek, azokat ajánld fel mások bűneiért!”

Apostolnak, papnak lenni, ez volt legforróbb vágya. Azért, hogy segíthessen minden szegény embertársán. A hivatásnak a gondolata mindig mélyebbre gyökeredett a fiú szívében és egyre jobban megértette a velejáró felelősséget.

Amikor egy szabadszájú iskolatársa a papokat gúnyolta, szomorú és haragos lett egyszerre. És ezt a feleletet vágta a szemébe:

„Ha tudni akarod, hogy milyen szent a pap, akkor menj el a templomba és állj szorosan az oltár mellé, amikor a pap az édes Jézust a magasba felemeli. De közben imádkoznod is kell, nem csak úgy ott állni!”

Heribert tíz éves lett.

Gimnáziumba kellett iratni. Szülei Kalksburgba küldték a jezsuitákhoz. Az iskolaév alatt ez volt a második otthona. Előbb azonban el

kellett búcsúznia mindenkitől: szülőktől, testvérektől, rokonoktól és kedves ismerősöktől. Így került el Inzersdorf plébánosához is, aki őt az első szentáldozáshoz előkészítette.

Amikor az elválásnál egymás kezét megszorították, a pap megkérdezte:

„No és mi akarsz lenni, Heribert?”

„Pap akarok lenni, főtisztelendő úr!”

A pap komolyan hozzátette:

„Bízzuk a jövőt, Heribert, egészen a jó Istenre. Egyelőre csak használd fel jól az időt. Most nagyszerű alkalmad van ahhoz, hogy minden nap a szentáldozáshoz járulj!”

Azt hinné az ember, hogy a pap ezekkel a szavakkal a jó Isten vezetése mellett egy különleges gondolatot oltott Heribert szívébe. A jövőt Istenre kell bízni egészen. Ne kutasd a holnapot. Ma okozz örömet az Úr Jézusnak. Tedd le a sorsod egészen az Ő kezébe. Heribert ezt akkor még nem értette meg és még nehéz küzdelmekbe került, míg eljutott idáig.

Egyelőre csak a második rész fogta meg a szívét: minden nap áldozni! Ehhez nagy kedve volt. Mennyire örült neki már előre is!

Alig érkeztek meg a nagy kollégiumba, máris megostromolta édesanyját. Beszéljen az atyákkal, hogy megengedjék neki a mindennapos áldozást. Édesanyja meg is tette; a kérést szívesen fogadták és Heribert minden nap magához vehette Megváltóját.

•

Immár két évet töltött el Kalksburgban. Csupa öröm volt a kis Heribert és nagyszerűen haladt előre. Szívesen volt az atyáknál, de azért

most örült a szünidőnek is, mert rejtegetett valamit a szívében.

Hazaérkezett. Atyja a háborúban volt. Anyjával kellett hát beszélnie. De négy szemközt akart vele találkozni. Napokon át hiába kereste a kedvező alkalmat. Végre aztán megjött az alkalom és Heribertnek ez olyan volt, mint a megváltás.

Egyedül volt édesanyjával a nappali szobában. Szokása ellenére félénken lépett eléje és megkockáztatta a csendes kérést:

„Édesanyám, szeretnék valamit mondani.”

„No, mi az fiacskám?”

„Anyám, ha Kalksburgban minden évben szorgalmasan tanulok, ha pontosan megtartom a házi szabályokat, ha úgy szótfogadok az atyáknak, mintha a jó Istennek fogadnék szót és ha mindig azon fáradozok, hogy Jézus legyen egyedüli gondolatom, kérlek, anyám, ugy-e, akkor azt is megengeded, hogy pap legyek?”

Igy végre valahára megvolt a nagy kérdés, amellyel oly nehezen állt elő. Szemében kis aggodalom és szorongás csillog, mivel tudja, hogy a szülők már sokaknak megtagadták a beleegyezést. Szemei édesanyján nyugosznak és arcvonásait nyomozzák. Kezei kérésre kulcsolódnak.

„Heribert, nem egészen helyes a kérésed...! Nekem nincs mit megengednem, ha a jó Isten a szolgálatára hív. Nagy igazságtalanság lenne a szülőtől, ha gyermekeiket vonakodnának a jó Istennek adni. Hogy pedig az édes Üdvözítő hívott-e, én azt már nem tudom eldönteni. Ezt a gyóntató atyádtól kell megkérdezned! De mondd csak, miért szeretnél te pap lenni? Biztos, hogy a pap hivatása a legszebb, de a legnehezebb is!”

„Nagyon jól tudom ezt, édesanyám. Az

Üdvözlő ezt kérdezte apostolaitól: Meg tudjátok-e inni a poharat, amelyet én inni fogok? Tudom, hogy Jézus itt szenvedésére gondolt. Nem tudom, meg tudom-e majd inni. De nagyon-nagyon akarom kérni Öt, hogy segítsen nekem poharát kiinni és keresztjét hordozni. Anyám, megadod-e ehhez az áldásodat?"

Az édesanya könnyek közt bólint rá és megöleli fiát.

Megszűnt a nagy szorongás! Most már biztos a dolgában. Nem gátolják, hogy pap legyen. És mintha ez a biztonság új erőforrásokat nyitna meg előtte. A papság áll ezentúl minden törekvésének középpontjában.

Azt akarja, hogy gondolatai Istennél időzzenek. Mire is gondolna, ha nem erre a nagy boldogságra. Este sok társával csendesesen fekszik a nagy hálóteremben és látja, amint a Páter imádkozva jár közöttük fel és alá. „Nyugodtan fekszem ágyamon, csak a szemem fordítom arra. Olyan szép ez az utolsó, amit az ember este lát. Ilyenkor én sem tudok másra gondolni, csak a jó Istenre!"

Egy esett csak a nehezére: a várakozás. Bizony várni nem könnyű dolog egy nyugtalan, eleven fiúnak. Lassan telnek a gimnázium hosszú évei. Sőt még aztán is hosszú ideig kell tanulnia, míg végre célhoz érhet. Ha rágondol, szemébe szökik a könny:

„Oh, mennyit kell még várnom! Pedig mennyire vágyom, hogy Jézusért dolgozhassam!"

Várni nehéz és Heribert érezte ezt. A várakozás azonban nagy veszedelemmé válhat az ifjú számára. A nagy cél messzesége lohasztja lelkesedését és elvonja figyelmét a munkától, amelyel egészen foglalkozik.

Heribert azonban nem felejtette el, hogy állandóan csiszolnia kell önmagát, ha el akarja érni a célját. Néhány esetet akarok csak elmondani. Ezekből láthatjuk, hogy mit tett azért, hogy egészen úrrá legyen maga felett és ezáltal örömet szerezzen az Üdvözítőnek.

Olvasott a szentekről és vezekléseikről. Ezeket akarta követni. Apróságokról van csak szó, de bizonyára nem nehézség nélkül tette meg őket. Próbáltál már az egész hosszú nyári szünidő alatt egy csepp vizet sem inni? Heribert megtette az Üdvözítő iránt való szeretetből. Megálltál már a kertekben a fák és bokrok előtt, amikor érett szederrel, almával, körtével voltak tele; és meg tudtad állni, hogy nem szedtél róluk, amíg édesapád vagy édesanyád egy-egy almát vagy körtét nem adott? Próbáld meg egyszer és majd meglátod, hogy Heribertnek sem volt olyan könnyű ezt megtenni!

Mindig utánozni igyekezett a Pátereket, akiknek életét napról-napra látta és megcsodálta. Ezt is, azt is kérdezgetett tőlük és igyekezett viselkedésükből minél többet utánozni a maga életében. Szegény akart lenni, mint ők. Azelőtt nem szívesen adta kölcsön játékszereit, mert mindig rongálódva érkeztek vissza. Ebben most megváltozott. Mindenki megkapta őket, aki csak kérte. Még akkor is, ha Heribert tudta előre, hogy csak roncsokat fog visszakapni. Nem akarta, hogy szívéhez nőjjenek.

Az asztalnál uralkodott magán, sőt többet is tett. Jól tudod, hogy nem valami kényelmes dolog lemondani a kedvenc falatokról és megenni azt, amit nem igen szeretünk. Heribert másodszor sohasem vett magának, legfeljebb, ha erre külön felszólították. Abból vett a legtöbbet, ami

a legkevésebbé ízlett neki. Meg is mondta, hogy miért:

„Meg kell szoknom, hogy lemondjak minden feleslegesről. Ha a pap nem teljesen igénytelen, akkor a lelkek gondozására kevesebb ideje marad, mivel nagyon sok időt kell fordítania saját igényeinek kielégítésére.”

Egész fiatal életére rányomta bélyegét a papi hivatás, amelyre fel akart készülni.

•

Heribert egyszer azt kérte az Üdvözítőtől, hogy keresztjét hordozhassa. Gondolt-e erre később? Sejtette-e, hogy Isten olyan gyorsan meghallgatja kérését? Nem, ez nem jutott eszébe. Tervei és gondolatai sok-sok évre előrenyomultak a jövőbe. Amikor már felszentelt pap lesz.

Vajjon nem csendült-e meg néha újra fülében papjának a szava, hogy a jövődöt egészen a jó Istenre kell bízni? Talán! Isten azonban ismerte a fiút és tudta, hogy a legsúlyosabb áldozat elviselésére is elég erős.

•

Heribert berekedt. Talán meghült. De a rekedtség nem akart elmaradni. A beszéd kezdett nehezére esni. Az orvos megvizsgálta. Kinövések voltak a hangszalagon. Okvetlenül el kellett távolítani őket, mert különben Heribert elveszti a hangját.

Heribert félt a műtétől; a hideg rázta tőle. Az édesanyja szó nélkül várt. Heribert egyre csak vonakodik és nem tudja magát elhatározni.

„Nem bírom, édesanyám! Látni sem tudom a műtőtermet az asztallal meg a rettenetes késekkel!”.

Az anya ismerte a fiát. Csak annyit mondott neki egész egyszerűen:

„Heribert, a régi keresztények idejében örültek a gyerekek, ha a mártírok kínzóeszközeit látták. És azután gondoldj arra is, hogy mire akard egyszer használni a hangodat!”

Heribert kissé elpirult. Habozásnak vagy félelemnek nincs nyoma többé. Vidáman búcsúzik el testvéreitől és senki sem veszi észre, hogy mekkora erőfeszítésbe kerül ez az út az orvoshoz.

Most ott áll az orvos előtt a félelmetes szobában, mozdulatlanul, egyenesen, még a szempillája sem rezdül.

„Ez a fiú még derék legény lesz” — mondja az orvos — „sohasem láttam még ilyen bátor ifjút!”

Két hétig hallgatott, egy szót sem volt szabad szólania.

Végre megengedték neki, hogy újra szólhasson. És mit tett? Mintha nem is lehetne más-kép, vett egy papírlapot és egy rövid mondatot írt rá anyjának. Arra kérte, hogy az első szavakat a szentgyónásban mondhassa.

Néhány napra rá megengedték, hogy énekelhessen. Kézen fogta az anyját, kivitte a kertbe és ott diadalmasan zengette bele a gyönyörű reggelbe a Gloria in excelsis Deo-t.

Az Isten próbára tette és Heribert elég erősnek mutatkozott. A lelke nagyot nőtt a betegség idején.

*

Heribert testének szenvednie kellett. Ez arra volt jó, hogy acélozza lelkét, mert még újabb, még nehezebb szenvedés várt rá.

Egy munka sem nehéz, ha magasztos cél lebeg a szemünk előtt. Elég, ha tudjuk, hogy előbbre jutunk. Heribert körül elsötétült a világ. A tanulás egyszerre nehezebbre esett. Nem ment a munka. Pedig tovább kellett jutnia, ha el akarta érni célját. Kétkedés és bátortalanság szállta meg szívét.

Eszményképét egyre sűrűbb köd fedte el előle. Félt. Lelke nem tudott megszabadulni attól a rettenetes aggodalomtól, hogy nem tud végleg megküzdeni a bűnnel és esetleg súlyosan el is bukik. Sőt a papi hivatás is ki akart siklani kezei közül, pedig legszentebbnek, legértékesebbnek tartotta. A sikertelen tanulástól ugyanis megnevezhetetlen borzadás fogta el. A papi hivatás? Igen, de talán tévedett, az Isten bizonyára nem akart magának ilyen tehetségtelen, gyöngé embert! A sok öröm, amit eddig fenséges eszménye szerzett, s amely eddig megkönnyítette minden küzdelmét és szenvedését, most teljesen eltűnt. Egészen elfáradt, egészen elcsüggedt.

Ez volt életének legnehezebb szaka.

Élete mindennapos küzdelem volt, de fel akarta venni a küzdelmet még olyan fáradt lélekkel is. Megesküdött magának és édesanyjának:

„Megesküdtem az Istennek, nem hagyom el a zászlót!”

A hűség himnuszával válaszolt Üdvözítőjének azokra a támadásokra, amelyek lelkét ostromolták.

Csodálkozva kérdezzük, miért tette a jó Isten így próbára; miért sűrített össze ennyi szenvedést néhány éves életére. Ha akkor, 1917 nyarán találkoztunk volna Heribertünkkel, azt hiszem, nem találtunk volna feleletet erre a kérdésre. Most azonban, hogy egész életét át-

tekinthetjük, felismerjük az Isten művét és Isten terveit.

Az Úr Isten már csak rövidke utat tartogatott ifjú barátjának. Így hát életének utolsó néhány hetében alkalmat akart neki adni a legnagyobb hősi erőfeszítésre, hogy egészen megtisztítsa az ég számára.

És Heribert beleállt a küzdelembe. A célt ugyan nem látta, mint mi most, de jól tudta, hogy Isten kezéből jön minden, ami most vele történik. Vállalni akart mindent, bármily nehéz is legyen. Jól tudta, hogy az Üdvözítő barátainak a sorsa nem a kényelmeskedés és nem a földi öröm. Sőt a szenvedés biztosította valamennyire, hogy még nem szűnt meg az Üdvözítő barátja lenni.

És valóban nemsokára visszatért hozzá a fény, a szent öröm, amelyet küzdelmeiben annyira nélkülözött. Mindenesetre másképpen, mint ahogy azt talán ő maga gondolta.

Hirtelen és egész váratlanul érte a hír édesanyját, hogy Heribert súlyosan beteg. Anyja sietve utazott Kalksburgba.

Heribert ágyban fekszik és éles fejfájásról panaszkodik. Agyhártyagyulladás van.

Egy csendes órájában az édes Üdvözítő még egyszer meglátogatja. El akarja kísérni utolsó útjára. Az utolsó napig mindennap újra jön.

Heribert megadja magát az Isten akaratának. Most, az utolsó hónapokban is felismeri azt. Teljesen megelégedett, amikor megmondják neki, hogy betegsége nagyon komolyra fordult. Hiszen ezzel újra világos az út előtte!

Néhány nap múlva állapota reménytelenné válik. Édesanyja Bécsbe viszi a kórházba. A legismertebb professzoroknál kérdezősködik. Ezek

sem biztatják semmi jóval. Nem marad más hátra, hazaviszi haldokló gyermekét az inzersdorfi régi szobákba. Itt ágyához ül és úgy hűsíti forró homlokát.

1917 november 8-án elérkeznek az utolsó órák. A szenvedő agyvelőbe mégegyszer visszatér az öntudat. Ajkai elmormolják az utolsó világos szavakat.

Egy imádság az Isten anyjához, akinek tiszta fiatal életét felajánlotta:

„Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent anyja, Imádkozzál érettünk . . . !”

Nehéz haláltusa után Heribertet égi édesanyja átkísérte Fiához, aki fejére tette a hűség koronáját.

Heribert megjárta a nehéz utat. Már mint fiatal fiú járt rajta. Kedves barátom, talán úgy gondolsz, hogy a te utadon most a rózsák nyílnak. Szereted az Istent és hű akarsz maradni hozzá. Talán meg se érted, hogy lehetnek emberek, akik Őt nem szeretik.

Persze, könnyű dolog napsütésben járni virágok, rózsák között. Heribert is ismerte ezt a vidám időt. Ő azonban rettenthetetlenül járta az utat akkor is, amikor köd borította el magasztos célját. Akkor is, amikor minden olyan homályos lett, hogy alig ismerte fel az utat, s amikor lehetetlennek látszott egyetlen lépést is haladni előre a cél felé.

Heribert célhoz ért.

PETI.

Veszteg maradni!? Nem, ez Petinek túlságosan sok volt. Nem tudta megérteni, hogy kívánhatnak tőle ilyen. Nyugodtan üljön ő, aki már hét hosszú évet élt és akinek ereiben egy hét éves fiú minden elevensége ficánkolt. Nem, ezt nem tudta elképzelni, hogy lehetséges. Hát akkor mit csináljon? Álmodozzék? Eleven fiúnak ez sem való. Hiszen ezt a nagyok sem teszik, ő pedig már majdnem nagy!

Veszteg maradni, amikor kint tavasz van, amikor a kacagó napsütésben virágok illatoznak és madárcák csicseregnek? Veszteg maradni, amikor a tenger zúgása a csukott ablakon át is hallatszik? Nem, ez nem Petinek való!

Ki a szabadba!!

1922-öt írnak.

Valahol Saint-Pol és Saint-Malo között, Bretagne északi partján, a rekettye-bokrok közt vagyunk. Petit látjuk. Vékony hálójával árkon-bokron át hajszolja a lepkéket, amelyek a tengerpart ingoványain gyűjtik a virágmézet. Ujjongva tapossa apró lábaival a majdnem mellig erőbozótot. Ez aztán az igazi játék! De mégis neki majdnem komoly dolog. Lepkegyűjteménye van és büszke rá, ha gyarapszik.

Igen, az ő gyűjteménye! De tud veszteg maradni, amikor óvatosan feszíti a tarka állatkák

szárnyait és amikor szép sorban és rendben elraktározza őket, mint az ólomkatonákat.

Hej, és a tenger! Mintha csak jó barátja volna . . . Zúgásával és csendes mormolásával mindig vele van; még éjtszaka, álmaiban sem hagyja el.

De legjobban szereti, ha beáll az apály. Ilyenkor szabadon marad a széles, fehér homokos part és itt-ott előbújik egy-egy csinos, hosszú-hajú tengeri fű.

Gyorsan haza a fűzfakosárért! Szíjját a vállra és vissza a partra! Csak úgy hemzseg a part a tengeri rákoktól. Peti ezért is, amazért is lehajol. Egymásután kerülnek bele a kosárba. Így megy ez addig, míg a dagály elől el nem kell menekülnie. Akkor még megáll egy pillanatra a magas töltésen és nézi a hullámzó, növekedő vizet.

Víz, tenger, bozót és lepkék! Mintha csak ez töltené meg egész életét. Mégis valami mély komolyság rejtőzik ebben a nagyszerű játszadozásban: ösztönösen vágyódik a munkára.

Megnyílik előtte az iskola. Játékából munka lesz. Megtanul egy kicsit veszteg maradni, csendesen ülni. Szögletes betűket rajzol; kiszámítja, mennyi lehet egy meg egy; tarka képes olvasókönyvéből füzetébe ír. Ez aztán csak az igazi öröm. Hiszen ő most már nagy fiú. És kis életének minden fontosságával viszi a könyveit reggelenként az iskolába.

De továbbra is vidám, eleven kis fickó marad, akinek az emberek csak örülnek. A jó Isten is örül neki. Ezt ő ugyan nem tudja és a nagyok sem sejtik.

De a jó Isten tudja és nemsokára látni fogjuk, hogy valami rendkívülit vár tőle.

•

Franciaország egykor katolikus ország volt. Lelkesedéssel hitt az Üdvözítőben és örömmel szolgált Neki. Manapság már másképpen van.

Az emberek csak ezt a világot szeretik és nem törődnek az égiekkel.

De mégsem. A gyerekek még látják az eget, szeretik az Üdvözítőt és az Üdvözítő szívesen van velük.

Peti egyik órában különösen mélyen át-
érezte, hogy mennyire szereti a Megváltó a gyermekeket.

Ezt a szépséges, komoly felelősségteljes órát nem értette meg egészen. Pedig ez az óra el-
halmozta őt kegyelmekkel és képessé tette őt a
legszebb, legkeservesebb áldozatra.

A városkában misszió volt. Mindenkit
vissza kellett hívni az Üdvözítőhöz.

A páterek maguk köré gyűjtötték a gyer-
mekeket és kérték őket, hogy segítsenek nekik
nehéz munkájukban. Imádkozzanak sokat, hogy
mindnyájan visszataláljanak az Üdvözítőhöz, még
azok is, akik talán nagyon messzire eltévedtek
Tőle.

Petinek ez az előkészületi idő hozta el a
rég várt órát: hétéves korában a szentáldozáshoz
járulhatott. Csak röviddel ez előtt nyitotta meg
X. Pius pápa a gyermekeknek az Üdvözítő-
höz vezető utat és Peti az elsőik között léphetett rá.

Hősi kis lelkének minden komolyságával
tette meg ezt a lépést. És attól kezdve minden-
nap ment. A missziót tartó Páternek a szava
még szívében csengett: „Nektek segítenetek kell,

hogy a jó Isten a nagyoknak is megadja a kegyelmet." És neki még külön kérése is volt. De erről csak Údvözítőjével beszélt, amikor az betért hozzá.

Az emberek látták buzgóságát, komolyságát és ez különös módon a szívükbe markolt. Megint Isten felé fordultak. A misszió végén többen bevallották, hogy a kis Peti buzgósága vezette őket vissza a jó Istenhez.

•

Most jöjjön a hétköznapi. A hétköznapi, amikor olyan könnyen elfelejtjük jó feltételeinket. A Páter további imádkozásra buzdítja a kicsinyeket, hogy az elért jó megmaradjon és hogy azok is megkapják a megtérés kegyelmét, akik még nem találták meg az utat a jó Istenhez.

A kicsinyek valamennyien és főleg Peti, csupa tűz és lelkesedés voltak, amikor a missziós Páter indítványát hallották. Eucharisztikus keresztes-hadjárat! Mindnyájan keresztes lovagok akarnak lenni és az Údvözítőnek segíteni. Peti lett a titkár. Neki kell majd a leveleket írni és így összeköttetésben maradni a missziós Páterrel.

Oh, de szívesen tette ezt! Mennyire akart imádkozni és dolgozni a szent célért! Kis szívének nagy fájdalmáért!

A kis hős levelei előttem fekszenek. Ezekből látom ez életrevaló kis fiucska nagy, szeretetreméltó lelkét és törhetetlen áldozatkészségét.

•

Mintha az első szentáldozás évekkal érettebbé tette volna. Továbbra is élénk, tettrekész fiucska maradt. De valami jellegzetes komolyság ömlik el rajta. Komolyság, amelyet szíve fájdalmának titka nyomott lelkére.

Az Üdvözítő, aki most már minden reggel eljön hozzá, felveszi őt a maga iskolájába. Saját magának és egyházának kortesévé, kis szentté teszi.

Az iskola most már örömteli, de komoly munkatér. Ha az Üdvözítőt naponta akarja fogadni, akkor derekasan kell is dolgoznia. És ezt akarja is. Néha azonban nem sikerül. Különösen a helyesírás. De összeharapja a fogát. Mennie kell!

Otthon és az asztalnál mindúntalan adódik alkalom az önmegtagadásra. Hugával, Odettel mindig szívesen civakodott. És ebben még egyáltalán nem javul. A papának már néha erélyesen kell közbe lépnie. De ő nem akar többé civakodni. Hiszen ez fájna az Üdvözítőnek. Abba hagyja. Mekkora elégtétel az, hogy sikerül nagybátyját a mindennapi szentáldozásra rávenni! Az első lelket már elhozta Üdvözítőjének.

*

Peti ül és tollszárát rágcsálja. Síma homloka csupa ránc. Megint nevetlen volt és most a mama azt mondta, hogy hibáit írja meg a Páternek.

Megkezdí:

Kedves jó Páter!

Nagyon örülök, hogy megírhatom, hogy a Jézuskát és az Istenanyát mindig jobban szeretem. De nem tudom, vajjon Ők is ugyanígy szeretnek-e engem. Annyi sok hibám van még. Mama azt mondta, hogy írjam meg őket.

Nem fogadok mindig szót, amikor azt mondják, hogy Odettet hagyjam békében és ne veszekedjem vele. Sőt egyszer egy kicsikét még vere-

kedtünk is. De többet soha sem fogom én kezdeni. Ezt megígérem.

Lusta vagyok, mint egy álomszuszék. Képeket vágok, amikor ragozást kell tanulni. Egyszer feleseltem is Teach kisasszonnyal és makacskodtam, amikor levest vagy halat kellett ennem.

Ezek az én hibáim. Annyi sok van, de meg akarok javulni; még pedig azonnal, hogy a Jézuska meg legyen elégedve velem, ha minden reggel az áldoztatórácsnál lát.

Az imaapostolság imáját kívülről megtanultam. Minden reggel elimádkozom, amikor felébredek és az egész napot Jézus Szívének és a lelkeknek szentelem.

Szentmise alatt elimádkozom az egész rózsafüzért. Az első tizedet az apostolságért. A másodikat a Szentatyáért. A harmadikat a papáért. Negyediket a mamáért. Az ötödiket Jancsiért, Odettért és magamért. Minden tized után elmondom a kis imát, amit mamától tanultam: „Édes Jézuskám, engedj növekednem korban és bölcsességben! Őrizd meg, áldd meg papát, mamát, Jancsit, Odettet és mindenkit.”

Peti.

Utóirat. Mindennap jönnek gyerekek és beiratkoznak a szövetségbe. Valamennyien füzetben vannak. Tízen áldoznak minden vasárnap. Mindnyájan együtt megyünk áldozni. Jelvényét senki sem vesztette el. De mise után mindig beszédem őket.

Szívből üdvözli kis titkára

d' Airelle Peti.

*

Igen, Petinek megvan már a titkos szene-

dése. A legmélyebb szenvedés, amit csak egy gyermekszív ismerhet. Szenvedés a nagyokért.

A nagymama, az nem olyan aggasztó. Hiszen őt is most térítette meg. Nem tetszett neki, hogy Peti mindennap áldozni megy. „Én sem teszem, pedig náladnál sokkal idősebb vagyok. Aztán meg nem is vagy elég jó ahhoz.” Ezt mondta neki.

De Peti tudott rá felelni:

— Igen, nagymama! De én nem is azért áldozom, mert jó vagyok, hanem azért, mert jó akarok lenni! És jobban is akarok vigyázni, hogy több hibát el ne kövessék.”

Azóta a nagymama hallgat.

A páter azt mondta, hogy ha valaki legalább húsvét táján nem áldozik, súlyos bünt követ el és nem juthat a mennyországba. Ekkor Petinek nehéz lett a szíve. Papa már réges-régen nem áldozott. A legutóbbi húsvétkor megint nem.

Csendes óráiban sokat sír és imádkozik a papáért. Úgy szereti őt, hiszen olyan jó! És olyan szép! És Peti is kapitány akar lenni, mint a papa. Csak miért nem megy soha áldozni? Édes Istenem! Segítsd meg, hiszen úgy szeretném őt a mennyországban viszontlátni.

De nem elég csak az imádság. Tudja, hogy apostolnak kell lennie; hogy az Üdvözítőért dolgoznia kell.

Atyjához megy, kis karját nyaka köré fonja és fülébe súgja: „Papuskám, tartsd meg a húsvéti kötelességedet!”

A jó papa majdnem durván löki vissza. Peti könyörög. A papa elküldi. De Peti visszajön: „Papuskám, tartsd meg a húsvéti kötelességedet!” A papa végre szigorú lesz. Eles szavak-

kal tiltja meg neki, hogy valaha is újrakezdje. Egy szót sem akar erről többet hallani!

Igen, úgy látszik, mintha Peti könnyörgése a papa szívét még jobban megkeményítette volna. Még az asztalnál is szóbahozza hitetlenségét, pedig azelőtt kerülte az ilyesmit. Az Üdvözítő nem Isten, ő is csak ember volt, olyan jó és olyan nagy, mint bárki más. Petinek könny tolul a szemébe: „Nem, papa, ez nem igaz! A páter mondta!”

Lelki szemeivel látja eltévelyedett atyjának képét.

Ez Petinek a legnagyobb fájdalma.

*

De nyugton maradni, az Petinek nagyon sok. Imádkozik és imádkozik apjáért! Azzal a buzgósággal, amellyel a lepkéket fogdosta és gyűjtögette. Az Úristen adta, hogy eleven, tüzes, lelkes volt. Azt is Ő ajándékozta, hogy örült a komoly munkának már játékaiban is. Ezeket most Isten kegyelmével tovább ápolja.

Peti nem tud nyugton maradni, nem tud csak nézni. Segíteni akar. Minden reggel kéri az Üdvözítőt. És áldozatot akar hozni. Amikor anyja nyolc órakor ágyba küldi, előbb letérdel az ágya előtt és elimádkozza a rózsafüzért. És minden tizedet így fejez be: „Édes Jézuskám, térítsd meg az én apukámat!”

Ha a mamától, nagymamától vagy a nagynénitől kalácsot vagy cukrot kap, lelkiismeretesen megfélezi. A fele a szegényeké, hogy a papáért imádkozzanak.

Mamája csak vasárnap áldozik. Ha megkérné, hogy mindennap menjen bátyjával és vele, ó akkor az Üdvözítő biztosan megtérítené a papát. Megkérdezi: „Mama, miért nem jössz mindennap

áldozni?" A mama megérti. Magához öleli kis fiát és attól fogva minden reggel ott van a templomban két fiával együtt.

*

Petinek vakációja van. Elmennek nyaralni. Úgy örül a szünetnek, mint minden más fiú. És megint ír a páternek, olyan kedvesen. Olvassátok el ti is:

Főtisztelendő Úr!

Most szünidő van. Már nagyon vártam. A tengerpartra utaztunk. Tegnap 300 tengeri rákot fogtam és Jancsi 400-at. Odett megsütötte őket és nagyszerű lakomát csaptunk a sziklákon. Azután fogtunk egy tintacsigát és egy rákot. Összeeresztettük őket. A rák nem félt, de a csiga el-mászott.

Amikor hazafelé mentünk, találkoztunk egy kis rongyszedővel. Olyan kicsi volt mint a papa csizmája. Nagy papírzsákot cipelt. Nehezebb volt, mint ő maga.

Sírt mert hideg volt és ő mezítláb ment. Az ajtók előtt ment végig, az egyik ajtótól a másikig és papírokat keresgélt. Három utcagyerek nekiesett és zsákját ki akarták fordítani. Elszaladt és sírt. Azok meg köveket hajigáltak utána. De ekkor rárohantam a legnagyobbikra és szabályosan elvertem. Amikor már eleget kapott, kereket oldott. Barátai utána szaladtak. Aztán megkérdeztem a kicsit: „Hogy hívnak?” — „Coco.” — „Hol lakol?” — „Közel a ludhoz.” — „Hol van a cipőd?” — „Nincs.” — „Gyere, a mama majd ad neked valamilyet.” — „Nekem már nincs mamám.” — „Az én mamám fog adni.”

Magammal vittem haza. Mama odaadta neki

az én régi cipőmet, meg vajas kenyeret is kapott. Segítettem neki a cipőt felhúzni. Aztán megkérdeztem: „Vannak golyóid?” — „Nincsenek.” — „Gyere, adok neked néhányat az enyéimből.”

Mind a két zsebét teletömtem. Hiszen a fő-tisztelendő úr mondta, hogy mindaz, amit a szegényeknek adunk, azt a Jézuskának adjuk. Örömben fellábon ugrándoztam és a mamának kiáltoztam: „Éljen! Golyóimnak és cipőimnek felét a Jézuskának ajándékoztam. Apuka biztosan meg fog térni!”

Szívből üdvözli

Peti.

Igy tud ő egyszerre örülni és szent komolysággal szíve fájdalmára is gondolni. Mindig jókedvű fiú marad. Azt hiszem, amikor az Üdvözítővel beszél, kiönti egész szívét. Beszél a papáról és könyörög érte; beszél a szegény kisiúrról és a golyókról; a gyáva csigáról és a rákról; beszél arról, hogy hogyan fogtak angolnákat; hogyan félt Odette a víztől és a fickándozó angolnáktól. Elmond mindent az Üdvözítőnek elevenen, fiatalon, jámboran. Éppen úgy, mint mikor a páternek ír.

És az Üdvözítő örül neki. Megfogja és vezeti őt. Hirnökéül választotta és Peti követi őt.

A misszió gondolatai még mindig visszhangzanak. Noi, a kis tonkingi vértanu, a példaképe. Ő is ugyanúgy kéri az Üdvözítőt, engedje inkább meghalni, mint halálos bűnbe esni. Azokban az órákban, mikor üres a templom, belopódzik és a Jézuskával beszél nagy fájdalmáról. Iskolában a szünetben a kápolna mellé megy, hogy közelebb legyen Barátjához. Ha kirándulni mennek, minden templomba beugrik egy pillanatra:

Jézuskám, jónapot! A pátert kéri, hogy küldjön jó könyveket a papának. Atyja hitetlenségén csak nem tud megnyugodni.

Mindamelletts friss és vidám marad. Testvéreivel, barátaival játszik, mintaszerűen csinálja feladatait. Szóval olyan fiú, akiben az Üdvözítőnek kedve telik.

•

De papájáért még mindig fáj a szíve és aggódik. Hirtelen egy gondolat villan fel agyában. Még a misszióban azt hallotta, hogy egyesek megtéréséért hármát kell tenni: imádkozni, rábeszélni és szenvedni! Imádkozott? Oh, de megnyit! Rábeszélte apját? Igen, addig, amíg meg nem tiltotta neki. És szenvedett? Nem, ezt még nem. Azért most Jézuskához kezd könyörögni. Küldjön neki szenvedést, hogy a papa megtérjen, hogy ő valami elégtételt nyújthasson a papájáért.

Azután körülbelül egy hónap telt el. Egyik vasárnap reggel éppen a Jézuskát vette magához. Egyszer csak, mintha belül egy hangot hallana:

„Te szenvedni akarsz, hogy édesapád megtérjen? Meg is halnál érte?”

Peti nem sokat gondolkozik: „Oh, igen!”

„De sokat fogsz szenvedni!”

„Igen, ha Te akarod és Te segísz nekem, akkor szívesen megteszem!”

Az Üdvözítő szólt hozzá. És a bátor kis fiú lelkesülten igent mondott. Még nem sejtette, mit fog hozni ez az óra az ő igenjére. Az Üdvözítő kiválasztotta őt. És ő nem hátrált egyetlen egy lépést sem. A kis hős!

Úgy látszik, az Üdvözítő megelégszik a jóakarattal. Így hát Peti nyugodtan tovább dolgozik Üdvözítőjéért úgy, mint azelőtt. A kereszteshad-

járáthoz, a mindennapi szentáldozáshoz már hat pajtását szerezte meg.

Bensejében is tovább dolgozik. Lelke egyre jobban érik. Hallja, hogy szent Szaniszló hét éves korában letette a szüzességi fogadalmat. Hét éves korában! Hiszen ő is van már ilyen idős, sőt már egy kicsit idősebb is. A gondolattól nem tud szabadulni. Az Üdvözítőnek odaadja magát, testét, lelkét, egész életét, úgy ahogy azt szent Szaniszló tette. Megkérdezi a pátert, hogy jól tette-e és hogy szabad-e neki az Üdvözítőnek tett fogadalmát minden reggel megújítania? A páternek nem volt sok mondani valója. Láтта, hogy az ő kis barátjának a lelkét a Jézuska vette a kezébe és most már ő vezeti.

•

Peti nyolc éves lett. Egészen az Üdvözítőnek szentelte magát. Kész volt szenvedni és kész volt meghalni is! Vajjon elfogadja-e az Üdvözítő az ő felajánlását?

Igen, Petinek áldozatot kell hoznia. A papát áthelyezik egy másik városba. Peti szenved. Itt nincs kereszteshadjárat. A legjobb gyerekek is csak egyszer egy hónapban mennek áldozni. Peti szereti Üdvözítőjét és ezért fáj ez neki annyira.

A plébános csodálkozik. Magához hivatja Petit és mamáját. Elmondja, hogy egyesek nem értik, hogyan lehet egy gyereket mindennap az Üdvözítőhöz engedni és hogy Peti buzgóssága csak bosszantja őket!

De Peti állhatatos marad. Elmondja, hogy mennyire szereti az Üdvözítőt. Azután a pápa is akarja, hogy a gyerekek gyakran áldozzanak és azonkívül ő meg akarja téríteni a papát. A plébános nem felel semmit, csak szíve örül.

Másnap Peti sujtásos, kék huszárkabátját veszi fel. A papával és a mamával a tábornokhoz mennek látogatóba. Sok tiszt van már ott a feleségével. És a jámbor hölgyek megrohanják Peti mamáját. Nem szabad a gyereket oly korán és oly gyakran áldozni engedni. Ez a kegyelemmel való visszaélés, a legszentebb szentségnek a megvetése. Aztán a késő reggeli beteggé teszi a gyereket. Ez csak olyan divat, amit már megint túlhajtanak. Peti mindent megért és már majdnem sír. A mama védekezik. A Szentatya így akarja és akkor nekünk engedelmeskednünk kell. A tábornok ekkor az ő pártjára áll, mert tudja, mit jelent az engedelmesség. És Peti bátran megvédi Údvőzítőjét.

Amikor hazafelé indulnak, így szól a tábornok a papához: „Kapitány úr, gratulálok! Ez a fiú soha sem fog önre szégyent hozni!”

Kint a papa melegen megszoritja Peti kezét. A fiú nem tud hová lenni a boldogságtól. Papa meg van vele elégedve és talán egy lépéssel közelebb jutott a megtéréshez.

Peti este egy félóra rózsafüzért imádkozik a tábornok úráért.

*

Néhány nap múlva a hölgyek látogatóba jöttek a mamához. Ugyanúgy nekitámadnak. És ma nincs itt a tábornok, nincs, aki megvédelmezze. Papa bosszankodik, hogy a mama és Peti csak nevetségessé tették őt. Mama kétségbe van esve és engedni akar. Azt ajánlja Petinek, hogy csak vasárnap menjenek. De Peti érti a módját.

„Mama, ezután csak vasárnap menjünk a plébánia-templomba. Hétköznap minden reggel

más-más templomba. Akkor nem vesz észre senki semmit!"

Most aztán reggel korábban kell felkelni. De ezt ne tenné meg Peti az Üdvözítőért?

A szívének azonban fáj. Milyen nehéz is a gyerekeknek megtalálni az Üdvözítőt!

•

Peti beteg. Mikor a tábornoknál voltak látogatóba, meghült és ettől nem tud szabadulni. Legjobban fáj neki, hogy már nem mehet áldozni a mamával és Jancsival. Fáj, hogy le kell mondania az Üdvözítőről. Még egyszer megkérdezte a Jézuska, kész-e érte meghalni. Oh igen, hisz olyan szívesen adta életét.

Este vért hányt. Jött az orvos. A mama sírt, átölelte fiát és megcsókolta.

Kilencnap íjtatosságot tartanak, hogy meggyógyuljon. Peti velük imádkozik. De szívesebben halna meg, hogy az Üdvözítőhöz jusson és a papát megtérítse. Szívének legbensőbb szögletében tudja, hogy az Üdvözítő elfogadta tőle az áldozatot.

Ceruzával firkálja papírra a páternek:

„Sokat szenvedek. De örülök, mert Jézussal szabad szenvednem a bűnösök megtéréséért!”

Peti már nagyon gyenge. Már levelet sem tud maga írni. Mindig jobban vágyódik a mennybe. Olyan sokat kell szenvednie! Melle úgy ég, mint a tűz és fáj. De ő mosolyog és örül.

Az Üdvözítő is különös örömet akar szerezni kis hősének. Kétszer is eljön a plébános úr:

„Peti, örülnél, ha mindennap áldozhatnál?”

Szeme felragyog. Ez volt egyetlen vágya: „Oh igen, plébános úr!”

„Jó, akkor mindennap elhozom az Úr Jézust

és megáldoztatlak. Holnap elkezdjük. Imádkozzál értem valamit Peti!"

•

Mindjárt jön az Üdvözítő. Mindenütt virág. Mama, Jancsi és Odette a betegszobában térdelnek. Még a papa is eljön és letérdel az Üdvözítő előtt. Peti ránéz és úgy látja, mintha atyja imádkoznék.

Hangosan mondja a plébánossal a hálaadást. Amikor szüleiért imádkozik, atyja eltakarja szemét a zsebkendővel. Még egy nagy örömet szerez neki az Üdvözítő. Megengedi neki, hogy kis öcséiről gondoskodjék, akik nem mehettek az Üdvözítőhöz keményszívűségük miatt. Peti kérésére ugyanis a plébános úr megszervezi a gyermekek kereszteshadjáratát. Peti, Peti, igazi kis apostol lettél!

Odette, öt éves húgocskája, nagycsüttörtönön mehet először áldozni nála a betegszobában.

Ez volt utolsó öröme.

A másik öröme már csak félöröm. Kérte a papát, hogy imádkozzék vele. Megtette. Együtt mondják el: „Emlékezzél meg, oh legkegyesebb Szűzanya!” és még egy egész rózsafüzért. Valamit már elért, de még nem mindent.

Peti sokat szenved. Már aludni sem tud éjjel. A köhögés mindúntalan szaggatja forró kis mellét. De ő nem panaszkodik. Nem veszi el türelmét. Mosolyog. Hiszen mindennap eljön hozzá az Üdvözítő, a Jézuska, aki elfogadta áldozatát a papáért. Tudja biztosan, hogy meg fog térni, még akkor is, ha ő ezt csak az égből láthatja. Ez áldozat, újabb áldozat. De szívesen meghozza.

•

Nagycsütörtökön fejezte be földi útját a kis hős. Abban az órában, melyben az Üdvözítő a szentmisét, a szentáldozást és a papságot ajánlódékozta nekünk.

Odette az első szentáldozáshoz járult. Peti nagyon gyenge, de szemei csillognak. Ágyában feltápáskodik, letérdel a párnák közé és úgy fogadja Üdvözítőjét. Atyját kéri, bocsássa meg a hibáit. Mindnyájan sírnak. Papa, mama, Jancsi, Odette és a plébános úr is.

Már utolsó perceit éli.

Mintha a papát hívná. Hangja már olyan gyenge. A kapitány az ágy fölé hajol és fülét az elhalványuló ajkakhoz tartja:

„Viszontlátásra a mennyben, papa! Érted halok meg!”

Peti visszahanyatlik. Halvány arcán mély nyugalom ömlik el. Ajkai mosolyognak. Ragyogó szemei örökre lecsukódnak.

•

Peti halott.

De halálával elvezette atyját az Üdvözítőhöz.

•

Peti halott?

Nem, Peti él és imádkozik értünk!

TARTALOM.

Az élet tavaszának kis virágai	3
Tonio	5
Domonkos	23
Guido	40
Bandi	54
Heribert	69
Peti	87

